

มติสมัชชาผู้สูงอายุ ระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

เรื่อง “การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน
ผู้สูงอายุ ต้องรู้ทันคนโกง”

มติสมัชชาผู้สูงอายุ ระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

เรื่อง “การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน
: ผู้สูงอายุ ต้องรู้ทันคนโกง”

ชื่อหนังสือ : มติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

พิมพ์ครั้งแรก: กันยายน ๒๕๖๒

จำนวนพิมพ์ : ๕๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย : กองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

กรมกิจการผู้สูงอายุ

อาคารมหานครยิบซั่ม ชั้น ๒๑ โซน B

เลขที่ ๕๓๙/๒ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ : ๐-๒๖๔๒-๔๓๐๖ FAX : ๐-๒๖๔๒-๔๓๐๖

E-mail : older@dop.mail.go.th

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ การคัดลอก เลียนแบบ ไม่ว่าจะ
ส่วนใด ๆ ของหนังสือต้องได้รับอนุญาตจากผู้จัดพิมพ์เท่านั้น นอกจากเป็นการ
เผยแพร่เพื่อการศึกษา

พิมพ์ที่ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

๓๗๖ ถนนชัยพฤษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

โทรศัพท์ : ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐ โทรสาร : ๐-๒๔๓๓-๒๗๔๒

E-mail : aprint@amarin.co.th

Homepage : <http://www.amarin.com>

๐๑

การจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

๑.๑	การจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ	๒
๑.๒	กระบวนการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒	๒

๐๒

เอกสารหลักและมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

๒.๑	เอกสารหลักสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒	๑๑
๒.๒	มติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒	๒๗

๐๓

ความก้าวหน้าการดำเนินงานและการผลักดันมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

๓.๑	การดำเนินงานและการผลักดันมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติปี ๒๕๕๘	๓๐
๓.๒	การดำเนินงานและการผลักดันมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติปี ๒๕๖๐	๓๕

๐๔

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	คำสั่งคณะอนุกรรมการฯ คณะทำงานวิชาการฯ และคณะทำงานดำเนินการประชุมฯ	๔๐
ภาคผนวก ข	มติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๕๘ และ ปี ๒๕๖๐	๔๕
ภาคผนวก ค	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิที่ผู้สูงอายุควรรู้และกฎหมายที่คุ้มครองผู้สูงอายุในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ	๕๒

บทที่ ๑ การจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมกิจการผู้สูงอายุ ในฐานะหน่วยงานกลาง ในการขับเคลื่อนมาตรการ แนวทาง และสนับสนุน ส่งเสริมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการรองรับการเข้าสู่สังคมสูงอายุ ได้จัดเวทีสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุ นักวิชาการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร เครือข่ายผู้สูงอายุทุกภาคส่วนได้ระดมความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อประโยชน์ต่อการสร้างนโยบาย สาธารณะเพื่อผู้สูงอายุ หัวใจสำคัญของนโยบายสาธารณะที่มิได้อยู่ที่ข้อเขียนที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือปริมาณข้อเสนอ จำนวนมาก แต่อยู่ที่ “กระบวนการ” ของการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนโยบายสาธารณะและการขับเคลื่อนข้อเสนอ นโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ทำให้เห็นผลการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม

๑. การจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ

เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สูงอายุและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ได้ร่วมแลกเปลี่ยน องค์ความรู้ และเรียนรู้อย่างสมานฉันท์ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะนโยบายสาธารณะเพื่อผู้สูงอายุ และควมมีคุณภาพชีวิต ที่ดีของผู้สูงอายุ โดยจัดให้มีการประชุมอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วม ซึ่งมีหลักการสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑.๑ เป็นกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม ที่เน้นการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสังคมในการร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ร่วมกันถกแถลงปรึกษาหารือ เพื่อกำหนด ทิศทาง แนวนโยบาย ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตาม ร่วมประเมินผล ร่วมปรับปรุงแก้ไข และร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนทุกฝ่ายในสังคมตระหนักว่าเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะนั้นร่วมกัน

๑.๒ เป็นกระบวนการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

๑.๓ เป็นกระบวนการทำงานโดยพึ่งพาพลัง ๓ ส่วน ที่เชื่อมโยงกัน คือ พลังทางปัญญา พลังทางสังคม และพลังแห่งอำนาจรัฐหรืออำนาจทางการเมือง

๒. กระบวนการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ

ในแต่ละปีการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ จะกำหนดหัวข้อการประชุมให้ผู้เข้าประชุมได้ร่วมกัน ระดมความคิดเห็นเพื่อเป็นข้อเสนอ มติหรือข้อเสนอที่ได้จากการประชุมสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติจะนำไป เสนอต่อคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนมติสมาชิกผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

คณะอนุกรรมการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ โดยมี นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ เป็นประธาน ได้กำหนด แผนการทำงานเพื่อการดำเนินการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ โดยเริ่มจากขั้นตอนการเปิดรับข้อเสนอ ประเด็นนโยบายเพื่อกำหนดระเบียบวาระการประชุม การพัฒนาข้อเสนอ นโยบาย การรับฟังความคิดเห็น จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกำหนดวันจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ในวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรม เซ็นทรา บายเซ็นทารา แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

กระบวนการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ภายใต้ประเด็น “การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ด้านทรัพย์สิน : ผู้สูงอายุ ต้องรู้ทันคนโกง” มีการแต่งตั้งคณะทำงานวิชาการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ คณะทำงาน ดำเนินการประชุมสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ เพื่อทำหน้าที่จัดกระบวนการทั้งด้านการบริหารจัดการประชุม การจัดกระบวนการทางวิชาการและการมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้ฉันทมติที่จะนำไปสู่การรับรองในที่ประชุมสมาชิกผู้สูงอายุ ระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ โดย กระบวนการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติที่สำคัญ ประกอบด้วย การกำหนดหัวข้อหรือประเด็น การประชุม การจัดทำเอกสารวิชาการและร่างมติข้อเสนอนโยบาย และการแสวงหาฉันทมติต่อข้อเสนอนโยบาย ดังนี้

๒.๑ การกำหนดหัวข้อหรือประเด็นการประชุม

การกำหนดหัวข้อหรือประเด็นการประชุมตามกระบวนการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ เริ่มต้นโดยกรมกิจการผู้สูงอายุ เปิดรับประเด็นข้อเสนอนโยบายจากหน่วยงาน องค์กรและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ให้เสนอประเด็นนโยบายเข้ามาเพื่อกำหนดเป็นระเบียบวาระการประชุมสมาชิกผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัดเวทีเสริมสร้างความเข้าใจกระบวนการสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ และรับฟังความคิดเห็นจากภาคีเครือข่ายด้านผู้สูงอายุเพื่อกำหนด ประเด็นนโยบายด้านผู้สูงอายุ ๔ ภาค เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม และพัฒนาศักยภาพเครือข่ายให้เข้าใจกระบวนการ สมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ จากนั้นคณะอนุกรรมการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติได้พิจารณาคัดเลือกประเด็นข้อเสนอ นโยบายเพื่อบรรจุเป็นระเบียบวาระการประชุม โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกประเด็นจากความสำคัญ ความรุนแรงของ ผลกระทบ ความสนใจของสาธารณชน และความเป็นไปได้ในการผลักดันนโยบาย โดยผ่านการกลั่นกรองจาก คณะทำงานวิชาการเป็นหลัก ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ มีมติเลือกประเด็นการป้องกัน และคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน : ผู้สูงอายุ ต้องรู้ทันคนโกง เป็นประเด็นข้อเสนอ นโยบายสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ และมอบหมายให้คณะทำงานวิชาการร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนา ข้อเสนอแนะนโยบายด้านผู้สูงอายุ โดยใช้กระบวนการทางวิชาการและการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การประชุมคณะอนุกรรมการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ

โดยมี นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ เป็นประธาน

๒.๒ การจัดทำเอกสารวิชาการและร่างข้อเสนอนโยบาย

หลักการสำคัญของการพัฒนาข้อเสนอแนะนโยบาย คือ การใช้ข้อมูลทางวิชาการเป็นพื้นฐานในการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย และทำให้ข้อเสนอแนะนโยบายมีความเป็นเหตุเป็นผล มีความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนางานวิชาการรองรับแต่ละประเด็นให้มีความชัดเจน โดยอาศัยข้อมูลทางวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ผลการศึกษาวิจัย การสำรวจ การระดมสมอง ซึ่งเป็นกระบวนการทำงาน ที่สำคัญที่ต้องอาศัยนักวิชาการที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมจัดทำร่างข้อเสนอแนะนโยบาย ประกอบด้วย

(๑) เอกสารวิชาการ ประกอบด้วย สถานการณ์ปัญหาของประเด็นนั้น แนวนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี แผนยุทธศาสตร์ เอกสารฉบับนี้ เรียกว่า “เอกสารหลัก”

(๒) ร่างมติ เป็นเอกสารสรุปทางเลือกต่าง ๆ อันจะนำไปสู่ข้อเสนอการแก้ไขปัญหา หรือเป้าหมายที่ต้องการ โดยระบุว่าร่างมติในแต่ละข้อจะเรียกร้องให้หน่วยงาน องค์กรหรือกลุ่มเครือข่ายใดเป็นเจ้าภาพในการนำไปสู่การปฏิบัติ เอกสารชุดนี้เรียกว่า “เอกสารร่างมติ/ข้อเสนอแนะนโยบาย”

การประชุมคณะทำงานวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒
โดยมี นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร เป็นประธาน

กรมกิจการผู้สูงอายุ ร่วมกับคณะทำงานวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนข้อมูล และพัฒนาประเด็นข้อเสนอแนะนโยบายประเด็นการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน รวมทั้งสังเคราะห์ ประมวลข้อมูลจัดทำเป็นชุดสถานการณ์การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สินในประเทศไทย โดยให้ความสำคัญกับข้อมูลทางวิชาการเพื่อให้มติ/ข้อเสนอมีความคมชัดและปฏิบัติได้จริง

คณะทำงานวิชาการได้จัดประชุมเพื่อหารือและพัฒนาข้อเสนอแนะนโยบายร่วมกับศูนย์สายด่วนรับเรื่องร้องเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ เพื่อสร้างความเข้าใจ สนับสนุนข้อมูล ร่วมพัฒนา และให้ข้อคิดเห็นประเด็นการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

(๑) ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ โรงแรมอีสติน มัคกะสัน กรุงเทพฯ ประชุมร่วมกับสายด่วนให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ/การรับเรื่องร้องเรียน

(๒) ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ โรงแรมปรีณีสถัน พาร์ค สวีท ดินแดง กรุงเทพฯ ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุเมื่อผู้สูงอายุประสบเหตุ

นอกจากนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุ ยังได้จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ เรื่อง การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน และรับฟังข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากชมรมผู้สูงอายุเครือข่ายพหุพิลัง จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

- (๑) ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ โรงแรมปรีณส์ตัน พาร์ค สวิท ดินแดง กรุงเทพฯ
- (๒) ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมปรีณส์ตัน พาร์ค สวิท ดินแดง กรุงเทพฯ

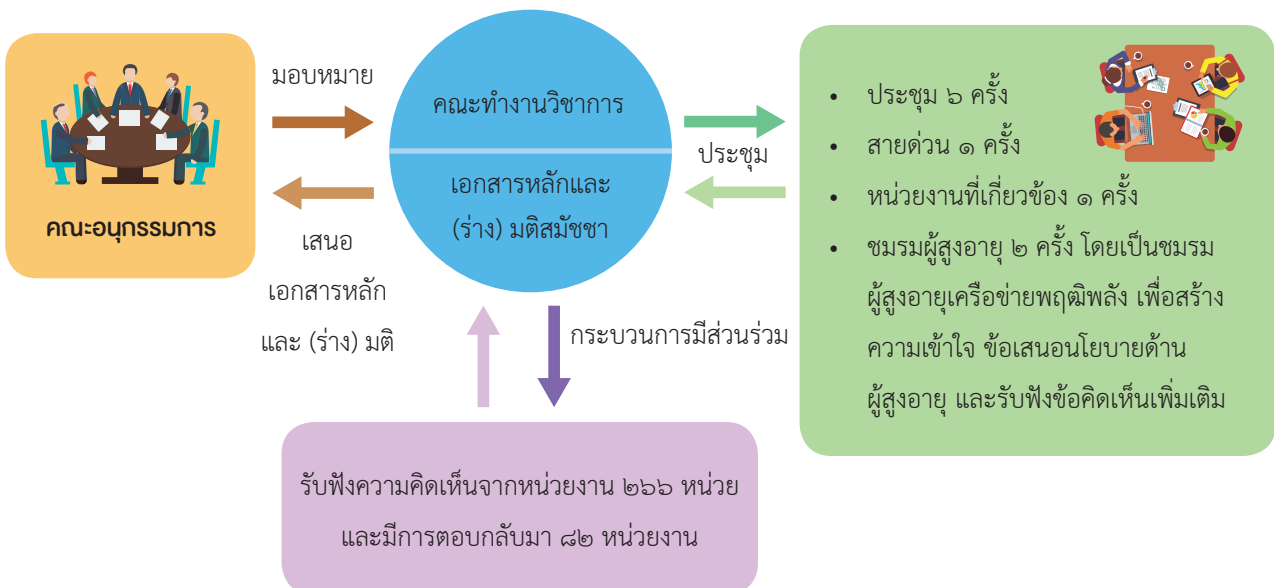

การพัฒนาข้อเสนอนโยบาย และจัดทำเป็นเอกสารหลักและร่างมติ เรื่อง “การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน” เพื่อใช้เป็นข้อมูลนำเข้าที่สำคัญของกระบวนการสมัชชาผู้สูงอายุที่จะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกสมัชชาผู้สูงอายุ เมื่อได้เอกสารหลักและร่างมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติปี ๒๕๖๒ แล้ว กรมกิจการผู้สูงอายุ ดำเนินการขอความร่วมมือหน่วยงาน ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องให้พิจารณาเอกสารหลักและร่างมติดังกล่าว เพื่อให้ได้ร่างมติสมัชชาผู้สูงอายุที่มีความครอบคลุม ชัดเจนยิ่งขึ้นและคณะกรรมการได้พิจารณาปรับแก้ไขตามความคิดเห็นข้อเสนอแนะอีกครั้ง

ก่อนการจัดประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ คณะทำงานวิชาการได้นำเอกสารหลัก และร่างมติที่ได้ปรับแก้ไขแล้ว เสนอให้คณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ พิจารณารับรองเป็นเอกสารหลัก เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาในการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบเอกสารหลัก และร่างมติสมัชชาผู้สูงอายุ ปี ๒๕๖๒ โดยมีกระบวนการพัฒนาข้อเสนอ/ร่างมติ ดังแผนภูมิที่ ๑

กระบวนการพัฒนาข้อเสนอ/ร่างมติ

“การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน” ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - เดือนเมษายน ๒๕๖๒

แผนภูมิที่ ๑ แสดงกระบวนการพัฒนาข้อเสนอ/ร่างมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

๒.๓ การแสวงหาฉันทมติต่อข้อเสนอนโยบาย

เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในวันประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ เพื่อแสวงหาฉันทมติ ร่วมกันของสมาชิกสมัชชาผู้สูงอายุต่อข้อเสนอนโยบาย “การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน ซึ่งกรมกิจการผู้สูงอายุ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติได้กำหนดจัดงาน สมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ในวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมวายุภักษ์ ๖ โรงแรมเซ็นทรา บายเซ็นทารา แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย คณะอนุกรรมการ คณะทำงานวิชาการ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่มีการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ผู้แทนสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทยฯ และผู้แทนเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ รวมทั้งสิ้น ๒๓๗ คน กิจกรรมประกอบด้วย พิธีเปิด การแสดง การชมวีดิทัศน์ การบรรยาย เรื่อง “สถานการณ์การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน” การรับรองระเบียบวาระการประชุม การพิจารณาร่างมติข้อเสนอแนะ เพื่อเปิดโอกาสให้เครือข่ายสมัชชาผู้สูงอายุ ได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งจัดให้มีการรับรองร่างมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ และพิธีปิด

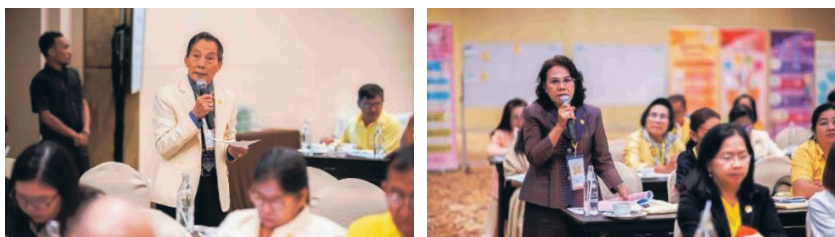
การจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ ในวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒

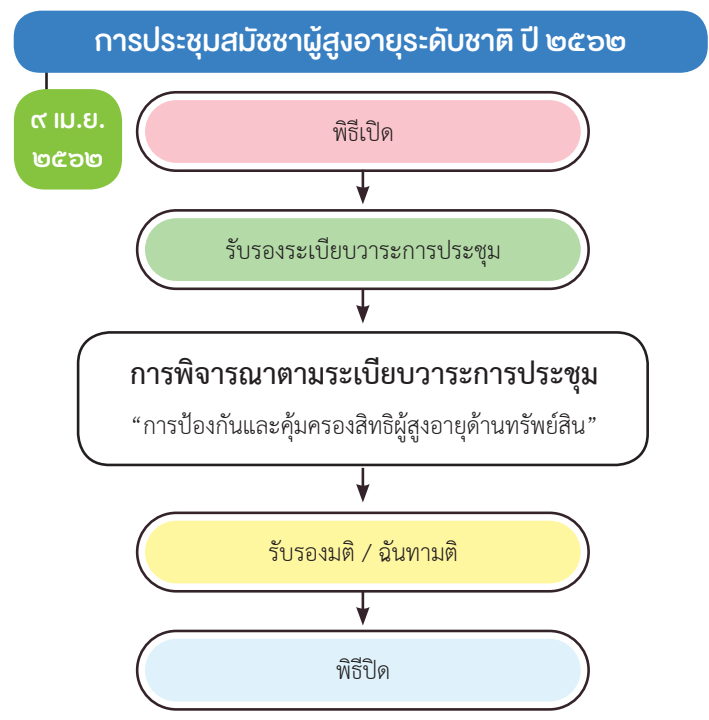
แผนภูมิที่ ๒ แสดงกิจกรรมภายในงานสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

การประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ มีบรรยากาศการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ กลุ่มเครือข่ายสมัชชาผู้สูงอายุได้แสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ได้ฉันทมติต่อข้อเสนอแนะร่วมกันอย่างสมานฉันท์

การจัดประชุมสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสร้างฉันทมติโดยการจัดกลไกและกระบวนการในการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อนำไปสู่ฉันทมติต่อข้อเสนอนโยบายร่วมกัน การจัดประชุมสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ในครั้งนี้มีกระบวนการที่สำคัญ ดังแผนภูมิที่ ๓

แผนภูมิที่ ๓ แสดงกระบวนการจัดประชุมสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

(๑) การรับรองระเบียบวาระการประชุม

เป็นการประชุมเพื่อรับรองระเบียบวาระการประชุม เพื่อให้คณะทำงานดำเนินการประชุมนำไปดำเนินการพิจารณาระเบียบวาระการประชุมและหาฉันทมติ โดยที่ประชุมสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ มีระเบียบวาระการประชุม ๑ ประเด็น คือ การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน ก่อนที่จะมีการพิจารณาตามระเบียบวาระการประชุมที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจข้อเสนอแนะประเด็นดังกล่าว ได้มีการบรรยาย เรื่อง “สถานการณ์การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน” และชี้แจงความเป็นมาวัตถุประสงค์ และกระบวนการสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ

(๒) การพิจารณาร่างมติ/ข้อเสนอนโยบาย

เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาระเบียบวาระการประชุมที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้ฉันทมติของข้อเสนอตามระเบียบวาระการประชุม โดยคณะทำงานดำเนินการประชุม เริ่มด้วยฝ่ายเลขานุการคณะทำงานดำเนินการประชุม นำเสนอร่างมติต่อที่ประชุมสมาชิกผู้สูงอายุ และเปิดโอกาสให้สมาชิกสมาชิกผู้สูงอายุที่มาจากกลุ่มเครือข่ายที่ประสงค์จะแสดงความคิดเห็นแสดงเจตจำนงเพื่อแสดงความคิดเห็น โดยกำหนดให้อภิปรายแสดงความคิดเห็นภายใน ๓ นาที เพื่อให้การนำเสนอมีความกระชับ และเน้นย้ำให้แสดงความคิดเห็นในนามกลุ่มเครือข่าย และเมื่อได้นำเสนอความเห็นต่อที่ประชุมแล้ว จะขอให้จัดส่งเอกสารความเห็น ซึ่งเขียนด้วยลายมือให้กับฝ่ายเลขานุการ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบันทึกความเห็นและรายงานการประชุม

การรับรองระเบียบวาระการประชุมสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒
ประเด็น “การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน” โดย คณะทำงานดำเนินการประชุม

การประชุมสมาชิกผู้สูงอายุ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย เป็นอิสระ มีกติกาการประชุมที่ชัดเจน โดยประเด็นที่ผ่านฉันทมติของสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติจะมีการพิจารณากันอย่างเข้มข้น

(๓) การรับรองมติหรือข้อเสนอนโยบาย

เป็นกระบวนการหลังจากที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้นำเสนอความคิดเห็นจากกลุ่มเครือข่ายและทีมวิชาการกลางได้ประมวลข้อคิดเห็นข้อเสนอเป็นลายลักษณ์อักษรจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ และนำข้อสรุปความเห็นของที่ประชุมมาปรับแก้ไขร่างมติให้เป็นไปตามมติของที่ประชุม แล้วนำไปรับรองมติสมาชิกผู้สูงอายุในช่วงสุดท้าย เพื่อให้ได้มาซึ่งฉันทมติต่อข้อเสนอแนะนโยบายร่วมกันของสมาชิกสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ โดยดำเนินการประชุมอย่างเป็นทางการและยึดความเป็นฉันทมติที่ไม่มีการโต้แย้ง

การประชุมทีมวิชาการกลาง ประมวลข้อคิดเห็นข้อเสนอ

ช่วงสุดท้ายที่ประชุมสมาชิกผู้สูงอายุจะร่วมกันพิจารณาข้อเสนอแนะนโยบายที่นำเข้าสู่การประชุม และมีฉันทมติรับรองข้อเสนอแนะนโยบาย เรื่อง “การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน” ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะนโยบายจากกระบวนการสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

หลังการจัดงานสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ประธานอนุกรรมการจัดสมาชิกผู้สูงอายุระดับชาติ ได้ส่งมอบมติสมาชิกผู้สูงอายุ ปี ๒๕๖๒ แต่ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ) ในงานวันผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๒ ณ ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อผู้สูงอายุ และร่วมเป็นพลังขับเคลื่อนมติข้อเสนอแนะนโยบายผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนข้อเสนอนโยบายตามมติสมัชชาผู้สูงอายุต้องเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน หน่วยงานองค์กร และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องเข้ามามีส่วนร่วม และมีเป้าหมายร่วมกัน เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนมติสมัชชาผู้สูงอายุสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

บทที่ ๒ เอกสารหลักและมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

๑. นิยาม/คำจำกัดความ

๑.๑ นิยามที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

๑.๑.๑ “สิทธิผู้สูงอายุ” หมายความว่า การที่ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖)

๑.๑.๒ “การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ” หมายความว่า สิทธิที่ผู้สูงอายุ ได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับอันตราย จากการถูกทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๑ (๘))

๑.๑.๓ “การถูกละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน” หมายความว่า การที่ผู้สูงอายุ ถูกเอาเปรียบหรือหาประโยชน์ทางทรัพย์สิน โดยการนำทรัพย์สินผู้สูงอายุไปใช้โดยไม่ถูกต้อง ตามกฎหมาย เช่น การละเมิดทางการเงิน การครอบครองทรัพย์สินของผู้สูงอายุโดยที่ผู้สูงอายุ ไม่ยินยอม การขโมยเงินหรือสิ่งของมีค่า การบังคับให้เปลี่ยนแปลงพินัยกรรม หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับทรัพย์สิน หรือการกีดกันไม่ให้ผู้สูงอายุมีสิทธิในการดูแลหรือจัดการทรัพย์สินของตนเอง (กรมกิจการผู้สูงอายุ, ๒๕๕๘)

การให้ความหมายของการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุ และการแบ่งประเภทของการละเมิดสิทธิ มีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามการกระทำและการประทุษร้าย

ความหมายที่ใช้อย่างกว้างขวางเกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในรูปแบบต่าง ๆ นั้น เรียกว่า “Elder Mistreatment” คือ การดูแลผู้สูงอายุอย่างไม่เหมาะสม (อูมานน พวงทอง, ๒๕๕๑) ซึ่งการกระทำดังกล่าวหมายรวมถึง

(๑) การแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงิน (Financial exploitation) คือ การนำทรัพย์สิน ของผู้สูงอายุมาใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง หรือหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของผู้สูงอายุมาเป็นของตนเอง

(๒) การกระทำทารุณทางร่างกาย (Physical abuse) คือ การกระทำใด ๆ ที่ทำให้เกิดความบาดเจ็บทางร่างกาย เป็นเหตุให้เกิดความพิการไปจนถึงการใช้ความรุนแรงที่อาจทำให้เสียชีวิต เช่น การชกต่อย เตะ ผลัก การทำร้ายร่างกายรูปแบบต่าง ๆ

(๓) การทอดทิ้ง (Physical neglect) คือ การไม่สามารถจัดหาอาหาร ที่อยู่อาศัย การบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับผู้สูงอายุ รวมถึงการหลีกเลี่ยงจากสื่ออันตรายต่าง ๆ ได้

(๔) การกระทำทารุณทางจิตใจ (Psychological abuse) คือ การกระทำใด ๆ ที่ทำให้เกิดความทุกข์ทรมานทางจิตใจต่อผู้สูงอายุ เช่น การก่อกวนทางคำพูด การพูดดูถูกเหยียดหยาม

(๕) การล่วงละเมิดสิทธิผู้สูงอายุ (Violation of rights) คือ การไม่ให้สิทธิที่พึงได้ของผู้สูงอายุ เช่น สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง การพูด การจัดการทรัพย์สินต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ

นอกจากนี้แล้ว ตามนิยามการกระทำความรุนแรงขององค์การอนามัยโลก (WHO) สามารถแบ่งออกได้เป็น ๕ ประเภท คือ

๑) **ด้านทรัพย์สิน (Financial/Material abuse)** คือ การต้องการเอาประโยชน์จากทรัพย์สินเงินทอง หรือการใช้ทรัพย์สินของผู้สูงอายุ โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง การลักขโมยทรัพย์สินสิ่งของของผู้สูงอายุ ทั้งนี้ การกระทำผิดกฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำต่อเงินทุนหรือทรัพย์สินสมบัติของผู้สูงอายุ

๒) **การกระทำความรุนแรงด้านร่างกาย (Physical abuse)** เป็นการกระทำที่ได้รับความทุกข์ต่อร่างกายโดยเกิดการเจ็บปวด การได้รับบาดเจ็บ รวมทั้งการได้รับการรักษาที่ไม่รอบคอบ ไม่ว่าจะโดยตั้งใจ ขาดการระมัดระวัง เช่น การให้ยาผิด การให้ยาเพื่อให้เกิดอาการสงบซึ่งส่งผลกระทบต่ออันตรายต่อผู้สูงอายุ การผูกมัดอย่างไม่เหมาะสมอันจะทำให้เกิดการได้รับบาดเจ็บหรือเกิดอันตรายต่อร่างกายผู้สูงอายุ

๓) **ด้านจิตใจ (Psychological /Emotional abuse)** เป็นพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามที่ส่งผลทำให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกปวดร้าว ตึงเครียดหรือหวาดกลัว รวมทั้งการกล่าวตำหนิด้วยวาจาที่ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความทุกข์ทรมานทางจิตใจและอารมณ์

๔) **ด้านการกระทำหรือการละเมิดทางเพศ (Sexual abuse)** เป็นการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางเพศ ซึ่งผู้สูงอายุไม่ได้ยินยอมหรือพร้อมใจด้วย เป็นการใช้กำลังบีบบังคับหรือพฤติกรรมการเอาเปรียบทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์กับผู้สูงอายุที่มีความบกพร่องทางจิต หรือขาดความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ

๕) **การทอดทิ้ง (Neglect)** การที่ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแลช่วยเหลือตามความต้องการ หรือความจำเป็นไม่จะเป็นการดูแลทางด้านร่างกายหรือจิตใจ ปฏิเสธดูแลเอาใจใส่ อาจเกิดจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม

ข้อมูลเชิงรับในเรื่องการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ เป็นผลสะท้อนจากข้อมูลการประสบเหตุอาชญากรรมของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งได้มีการนำเสนอข้อมูลจากการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยได้แบ่งการประสบเหตุอาชญากรรมออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑) **อาชญากรรมต่อทรัพย์สิน** หมายถึง อาชญากรรมที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำการโดยการขโมยหรือพยายามขโมยทรัพย์สินรวมถึงยานพาหนะ การบุกรุกหรือพยายามบุกรุกเข้าเขตภายในรั้วบ้าน/ที่พักอาศัย และมีผู้ตั้งใจก่อความเสียหาย/ทำลายทรัพย์สิน

๒) **อาชญากรรมต่อชีวิตและร่างกาย** หมายถึง อาชญากรรมที่มีผู้เจตนากระทำต่อชีวิตร่างกายต่อผู้อื่นโดยตรง เช่น ลักพาเด็ก ทำร้าย พยายามทำร้าย คุกคาม ลอบติดตาม ช่มชู้ว่าจะทำร้ายร่างกายหรือฆ่า (ไม่รวมถึงการใช้กำลังข่มขืนกระทำชำเราหรือทำร้ายเพื่อพยายามข่มขืนกระทำชำเรา)

๓) **อาชญากรรมทางเพศ** หมายถึง การกระทำความผิดทางเพศที่ผู้กระทำความผิดอาจกระทำตามลำพังหรือรวมกันเป็นกลุ่ม กระทำความผิดต่อชายหรือหญิงก็ตาม โดยผู้ถูกกระทำนั้นไม่ได้เต็มใจ หรือ อยู่ในสถานะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือถูกทำให้เข้าใจผิดว่า ผู้กระทำเป็นบุคคลอื่น ได้แก่ ช่มชู้ คุกคามด้วยวาจาว่าจะข่มขืนกระทำชำเรา พยายามที่จะกระทำอนาจาร/พยายามล่วงเกินทางเพศ กระทำอนาจาร/ล่วงเกินทางเพศ พยายามที่จะข่มขืนกระทำชำเรา ในลักษณะรูปมโหรีหญิง

๔) อาชญากรรมเกี่ยวกับการแอบอ้างใช้ข้อมูล/เอกสารส่วนตัว เป็นการกระทำความผิดทางอาญา ที่ผู้กระทำผิดได้นำข้อมูลส่วนตัว เอกสารส่วนตัว หรือ ข้อมูลทางการเงินของผู้ถูกกระทำไปแอบอ้างใช้โดยไม่ได้รับการยินยอม เช่น บัตรเครดิต บัตรประชาชน รวมถึงการที่ทั้งสองฝ่ายร่วมกันกระทำการโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น ให้ผู้อื่น (เพื่อน) ยืมบัตรประชาชนไปแสดงตนว่าอายุเกินกว่า ๒๐ ปีเพื่อเข้าไปในสถานบันเทิงที่ทางราชการกำหนด และการขโมยเลขบัตรเครดิต หรือรหัสบัตรเครดิต (เอทีเอ็ม)

เมื่อเรื่องของสิทธิผู้สูงอายุ เป็นเรื่องสำหรับผู้สูงอายุควรให้ความตระหนัก และเป็นเรื่องใกล้ตัวกับผู้สูงอายุ ในปัจจุบันนี้ ดังนั้น ระเบียบวาระที่เข้าสู่สมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ จะกำหนดขอบเขตการพัฒนาประเด็น นโยบายเฉพาะสิทธิผู้สูงอายุใน “ด้านทรัพย์สิน” เท่านั้น ทั้งในมิติการคุ้มครองและมิติการป้องกันสิทธิที่ผู้สูงอายุ จะต้อง “รู้ทันคนโกง”

๒. สถานการณ์/ความเป็นมา

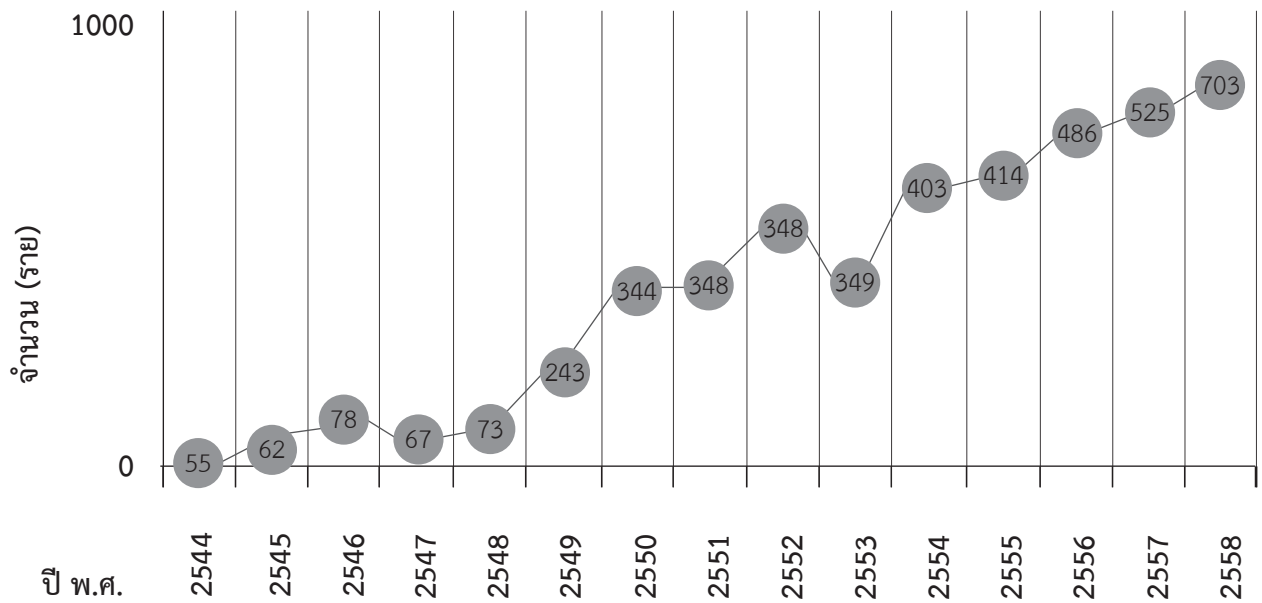
๒.๑ สถานการณ์ผู้สูงอายุกับการถูกละเมิดสิทธิ

“ผู้สูงอายุ”ตามคำนิยามของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุ เกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย โดยแนวโน้มประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประเทศไทยจะมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุถึงร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งหมด เป็นสังคมสูงอายุ อย่างสมบูรณ์ (Complete-aged society) และปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ประเทศไทยจะมีประชากรผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๒๘ ของประชากรทั้งหมด เป็นสังคมสูงอายุระดับสุดยอด (Super-aged society) (มูลนิธิสถาบันวิจัย และพัฒนาผู้สูงอายุไทย, ๒๕๕๙)

ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลต่อความสัมพันธ์ และระบบ การเกื้อหนุนกันในครัวเรือนและชุมชน โดยปัจจุบันครอบครัวไทยมีขนาดเล็กลง และมีครอบครัวเดี่ยวเพิ่มขึ้น (กฤต สุนทรธาดา, ๒๕๕๒) อีกทั้งค่านิยมที่เปลี่ยนไปเน้นวัตถุนิยม และบริโภคนิยมเพิ่มมากขึ้น คนในชุมชนต่างคนต่างอยู่มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ทัศนคติที่มีต่อผู้สูงอายุเปลี่ยนแปลงไป มองว่าผู้สูงอายุเป็นภาระ เนื่องจากผู้สูงอายุ เป็นวัยที่มีความเสื่อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุขภาพที่เสื่อมถอยทำให้ความสามารถ ของผู้สูงอายุลดลง จนทำให้ในช่วงท้ายของชีวิตจำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่น กลายเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถูกละเมิดสิทธิทางด้านทรัพย์สิน หรือการหาประโยชน์ทางทรัพย์สิน อันหมายถึงการนำทรัพย์สิน ผู้สูงอายุไปใช้โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น การละเมิดทางการเงิน การครอบครองทรัพย์สินของผู้สูงอายุโดยที่ผู้สูงอายุ ไม่ยินยอม การขโมยเงิน ทรัพย์สินมีค่า หรือการกีดกันไม่ให้ผู้สูงอายุมีสิทธิในการดูแลหรือจัดการทรัพย์สินของตนเอง (กรมกิจการผู้สูงอายุ, ๒๕๕๘) ซึ่งเป็นปัญหาที่พบมากขึ้นกับผู้สูงอายุในปัจจุบัน จากผลการวิจัยและสถานการณ์ที่เผยแพร่ ผ่านสื่อต่าง ๆ พบว่า ผู้สูงอายุถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สินโดยคนในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดมากที่สุด รองลงมา คือมิฉฉาชีพ ดังนั้นผู้สูงอายุในปี ๒๕๖๒ จะต้อง “รู้ทันคนโกง” และตระหนักถึงการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ ด้านทรัพย์สิน ซึ่งเป็นสิทธิที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุโดยตรง และสามารถนำความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ ไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

๒.๒ สถานการณ์การประสบเหตุอาชญากรรมด้านทรัพย์สินของผู้สูงอายุ

จากสถิติคดีอาญาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๕๘ โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ พบว่า จำนวนของคดีอาญาในเรื่องฉ้อโกงทรัพย์สิน ลักทรัพย์และปล้นทรัพย์จากผู้สูงอายุนั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา โดยปี ๒๕๔๘ มีจำนวนผู้สูงอายุถูกฉ้อโกงหรือปล้นทรัพย์ ๗๓ ราย หลังจากนั้นเพิ่มขึ้นเป็น ๒๔๓ ราย ในปี ๒๕๕๙ และเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยในปี ๒๕๕๘ มีผู้สูงอายุเป็นผู้เสียหายจำนวน ๗๐๓ ราย ดังภาพ ๑

ภาพ ๑ : แสดงจำนวนผู้สูงอายุถูกฉ้อโกงหรือปล้นทรัพย์สิน พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๕๘

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อังโน จีราพร เกศพิชญวัฒนา และคณะ (๒๕๖๐)

สำหรับปัจจัยที่ผู้สูงอายุถูกละเมิดสิทธิอันล้ำนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ทั้งผู้สูงอายุเองที่มีความสามารถลดลง เจ็บป่วย สมองเสื่อม หรือบุคคลใกล้ชิดผู้ดูแลผู้สูงอายุมีความเครียด อารมณ์รุนแรง ตัดสารเสพติด ตลอดจนปัจจัยแวดล้อม อาทิ เศรษฐกิจ ความยากจน

ผลการศึกษาของเดชา สังขวรรณ และคณะ (๒๕๖๐) พบว่าปัญหาผู้สูงอายุถูกละเมิดสิทธิเกิดขึ้นทั้งในสังคมเมืองและชนบท โดยสังคมไทยปัจจุบันเข้าสู่สังคมวัยชรา ให้คุณค่าต่อผู้มีความสามารถในการทำงานหารายได้ ส่งผลให้เกิด “ภาวะการเหยียดวัย (Ageism)” มากขึ้น เนื่องจากผู้สูงอายุมีความสามารถในการทำงานในการหารายได้ลดลง

การศึกษาของจงจิตต์ ฤทธิรงค์ (๒๕๖๐) พบว่าการถูกละเมิดสิทธิทางการเงินและทรัพย์สินที่พบบ่อยกับผู้สูงอายุคือ

๑) ความไม่มั่นคงทางการเงิน หมายถึง การมีเงินไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายพื้นฐานเพื่อการดำรงชีวิต ซึ่งเกิดขึ้นกับผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน รวมถึงผู้สูงอายุที่มีอสังหาริมทรัพย์แต่ยังไม่ได้ขาย เช่น ที่ดิน ที่นา จึงไม่สามารถแปรเป็นเงินเพื่อนำมาใช้จ่ายได้

๒) การถูกฉ้อโกงและปล้นขโมยทรัพย์สิน เกิดขึ้นได้จากญาติ หรือบุคคลที่ไม่ใช่ญาติถือเอาทรัพย์สินของผู้สูงอายุไปครอบครองเป็นของตนเอง โดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากผู้สูงอายุ หรือไม่ใช้ด้วยความสมัครใจของผู้สูงอายุ

๓) การสูญเสียทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการช่วยเหลือโดยสมัครใจ เช่น ช่วยเหลือด้านการเงินให้กับบุตรหลานที่ประสบปัญหาทางการเงินด้วยความสมัครใจ ซึ่งส่วนมากไม่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินคืน

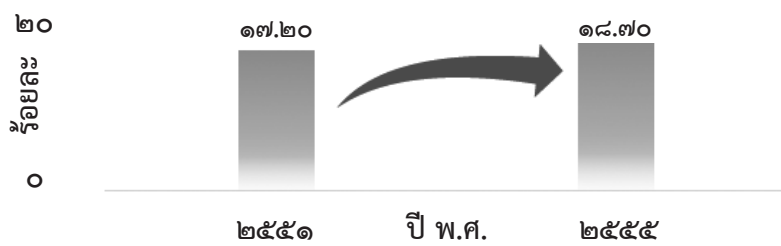
ข้อมูลจากสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา และกองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ พบว่า ในปี ๒๕๕๙ มีผู้สูงอายุหญิงตกเป็นผู้เสียหายร้อยละ ๓๑.๐๘ และในปี ๒๕๖๐ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓๕.๖๗ ขณะที่ผู้สูงอายุชายตกเป็นผู้เสียหายร้อยละ ๖๘.๙๒ ในปี ๒๕๕๙ และร้อยละ ๖๔.๓๓ ในปี ๒๕๖๐

ตามลำดับ (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม, ๒๕๖๑) จากสถานการณ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ผู้สูงอายุหญิงมีแนวโน้มตกเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้หากพิจารณาเพิ่มเติมในส่วนของความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน พบว่า ผู้เสียหายที่เป็นผู้สูงอายุ มีเพียง ๑ รายเท่านั้นในปี ๒๕๖๐ ที่ยื่นคำขอในการช่วยเหลือ เนื่องจากความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สินส่วนใหญ่ มักจะเกิดขึ้นพร้อมกับความผิดที่เกี่ยวกับร่างกาย ดังนั้นจึงทำให้สถิติจำนวนผู้สูงอายุที่เป็นผู้เสียหายในเรื่องความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น ไปรวมอยู่ในสถิติในเรื่องความผิดที่เกี่ยวกับร่างกาย เช่นเดียวกับสถิติของจำเลยในคดีอาญาที่เป็นผู้สูงอายุที่ยื่นคำขอในการช่วยเหลือในช่วงปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๐ ที่พบเพียง ๘ - ๙ รายเท่านั้น ได้รับการเยียวยาจำนวน ๑ ราย และ ๓ ราย ตามลำดับ

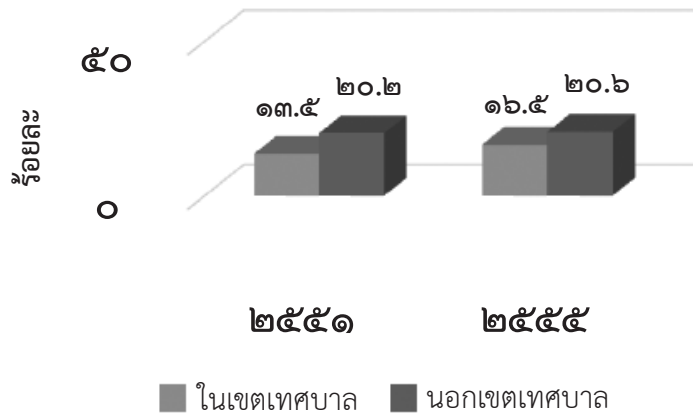
ตาราง ๑ : จำนวนของผู้สูงอายุและจำนวนเงินในการช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาที่เป็นผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) เปรียบเทียบปีงบประมาณ ๒๕๕๙ และ ๒๕๖๐ ในคดีอาญารฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำแนกตามเพศ

ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	ปี	เพศหญิง (ราย)			เพศชาย (ราย)			รวม (ราย)		
		ผู้ยื่นคำขอ	ผู้ได้รับเงิน	จำนวนเงิน	ผู้ยื่นคำขอ	ผู้ได้รับเงิน	จำนวนเงิน	ผู้ยื่นคำขอ	ผู้ได้รับเงิน	จำนวนเงิน
ผู้เสียหาย	ปี ๒๕๕๙	๐	๐	๐	๐	๐	๐	-	-	-
	ปี ๒๕๖๐	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๑	-	-
จำเลย	ปี ๒๕๕๙	๑	-	-	๘	๑	๑๗๘,๘๐๐	๙	๑	๑๗๘,๘๐๐
	ปี ๒๕๖๐	๑	๑	๖๐๕,๕๐๐	๗	๒	๒๙๓,๘๓๐	๘	๓	๘๙๙,๓๓๐

ภาพ ๒ : ร้อยละผู้สูงอายุที่ประสบเหตุอาชญากรรมต่อทรัพย์สินปี ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๕
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๕

เมื่อพิจารณาการประสบเหตุอาชญากรรมต่อทรัพย์สินของผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ ๑๗ ในปี ๒๕๕๑ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๘ ในปี ๒๕๕๕ และเมื่อพิจารณาการประสบเหตุอาชญากรรมต่อทรัพย์สินตามเขตที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลทั้งสองช่วงปี จะประสบเหตุอาชญากรรมต่อทรัพย์สินมากกว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจะมีร้อยละการเปลี่ยนแปลงของการประสบอาชญากรรมต่อทรัพย์สินในช่วงปี ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๕ อยู่ที่ร้อยละ ๒๒ ซึ่งมากกว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (ภาพ ๓)

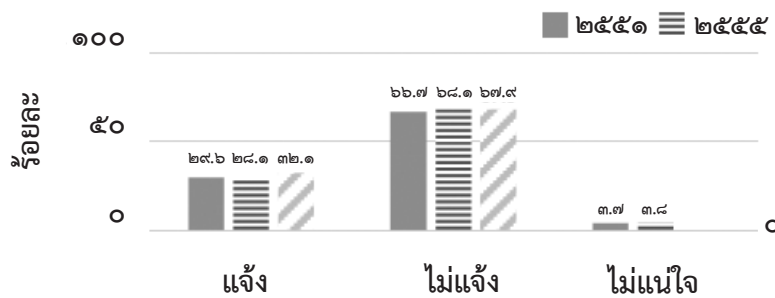

ภาพ ๓ : ร้อยละของการประสบเหตุอาชญากรรม จำแนกตามสถานที่ที่เกิดเหตุ
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๕

จากการสำรวจข้อมูลหรือรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับผู้สูงอายุ จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด จำนวน ๒๐ จังหวัด สำนักงานยุติธรรมจังหวัด จำนวน ๔๓ จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๑๖ หน่วยงานและกรุงเทพมหานคร ๕๐ เขต พบว่า ผู้สูงอายุถูกแสวงหาประโยชน์ในทรัพย์สิน โดย ๑) ถูกบุตรหลานหลอกให้ทำนิติกรรมโอนขายทรัพย์สิน และ ๒) ถูกบุคคลอื่นตลอดจนมิฉฉาหลอกให้โอนทรัพย์สิน

๒.๓ การแจ้งเหตุอาชญากรรมต่อทรัพย์สิน

เมื่อพิจารณาประเด็นเรื่อง การแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในกรณีต่าง ๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ ๒๕๕๕ และ ๒๕๕๗ พบว่า ผู้สูงอายุที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมด้านทรัพย์สินจำนวนสองในสามเลือกที่จะไม่แจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ (ภาพ ๔) ซึ่งสัดส่วนการไม่แจ้งเหตุอาชญากรรมของผู้สูงอายุที่สูงเช่นนี้ ผู้สูงอายุจากการสำรวจข้อมูลหรือรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับผู้สูงอายุ^๑ ได้สะท้อนถึงสาเหตุการไม่แจ้งเหตุเมื่อเกิดอาชญากรรมว่ามีสาเหตุมาจากการขาดความเข้าใจเรื่องสิทธิผู้สูงอายุไม่ทราบสิทธิที่ตนควรได้รับ รวมถึงขาดการรับรู้ช่องทางการร้องเรียนต่าง ๆ หรือผู้สูงอายุอาจทราบสิทธิที่ตนเองพึงได้รับแต่ไม่มีความประสงค์แจ้งเหตุ เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อบุคคลในครอบครัว สิ่งเหล่านี้ชี้ให้เห็นปัญหาในเรื่องการถูกละเมิดสิทธิผู้สูงอายุ

ภาพ ๔ : การแจ้งเหตุอาชญากรรมต่อทรัพย์สินปี ๒๕๕๑ ๒๕๕๕ และ ๒๕๕๗^๒

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (๒๕๕๑, ๒๕๕๕) และ ศูนย์พัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม (๒๕๕๗)

^๑ จากที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำรวจข้อมูลหรือรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับผู้สูงอายุ จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจำนวน ๒๐ จังหวัด สำนักงานยุติธรรมจังหวัดจำนวน ๔๓ จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๑๖ หน่วยงานและกรุงเทพมหานคร ๕๐ เขต

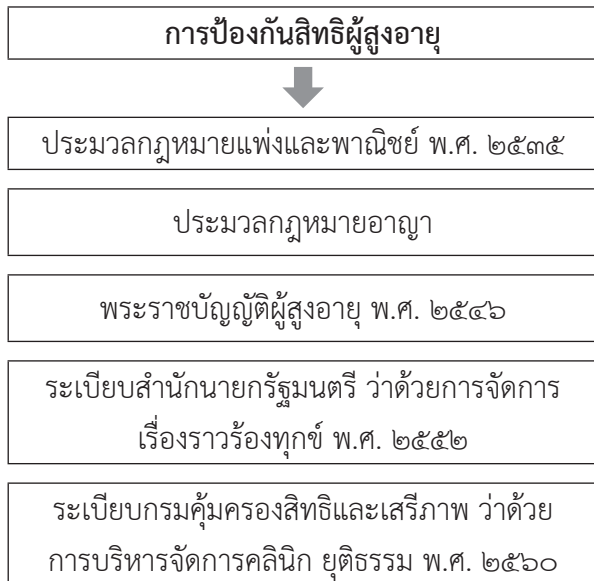
^๒ ข้อมูลปี ๒๕๕๗ ได้จากศูนย์พัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ร่วมกับศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ดำเนินการศึกษารายชื่อ “โครงการทบทวนและเตรียมความพร้อมเพื่อการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนปี พ.ศ. ๒๕๕๗” การทดลองศึกษานำร่องการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนจากกลุ่มเป้าหมายประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดในภูมิภาค ๔ ภูมิภาค ได้แก่ ชลบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น และสงขลา

๓. กฎหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

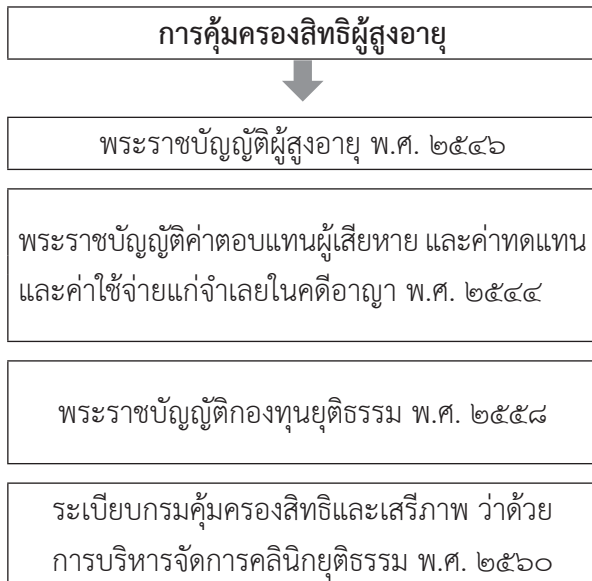
๓.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สินในประเทศไทยสามารถแบ่งได้ออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิที่ผู้สูงอายุควรรู้ และกฎหมายที่คุ้มครองผู้สูงอายุในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ

กลุ่มที่ ๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิที่ผู้สูงอายุควรรู้

กลุ่มที่ ๒ กฎหมายที่คุ้มครองผู้สูงอายุในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ

ภาพ ๕ : กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อปัญหาความรุนแรง การล่วงละเมิด หรือการละเลยต่อผู้สูงอายุ

๓.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิ

หน่วยงานภาครัฐและเอกชนของประเทศไทยที่ดำเนินงานให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับความรุนแรง (จิราพร เกศพิชญวัฒนา, ๒๕๖๐) ได้แก่

๓.๒.๑ หน่วยงานภาครัฐ มีดังนี้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน่วยงานและกลไกที่ให้ความช่วยเหลือ ดังนี้

(๑) กรมกิจการผู้สูงอายุ มีหน้าที่ในการส่งเสริมการจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ โดยมี

- คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการคุ้มครองส่งเสริมและการสนับสนุนสถานภาพบทบาทและกิจกรรมของผู้สูงอายุโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเสนอรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุของประเทศ โดยมีกรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นเลขานุการ
- กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ เป็นศูนย์กลางในการประสานการจัดบริการสวัสดิการสังคมและสิทธิของผู้สูงอายุของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนระบบการดูแลผู้สูงอายุ

- อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) มีหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุใน ๕ มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสภาพแวดล้อมและด้านนวัตกรรม ตลอดจนเฝ้าระวัง และการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในครอบครัวและชุมชน

(๒) สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- ศูนย์ช่วยเหลือสังคม ๑๓๐๐ ที่ให้การช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน รวมถึงผู้สูงอายุที่ถูกกระทำรุนแรง ถูกทอดทิ้งโดย สามารถติดต่อตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยไม่เสียค่าบริการ
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการดำเนินงานพัฒนาสังคมในระดับพื้นที่ สร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต สถาบันครอบครัวและชุมชน
- อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในชุมชนโดยมีบทบาทในการเฝ้าระวัง ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาด้านสังคมเบื้องต้น และการรายงานสถานการณ์ทางสังคมของชุมชน ตลอดจนการประสานงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๓) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว

- ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) เป็นศูนย์กลางและกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ครอบครัว โดยมีการบริหารจัดการในรูปแบบของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนองค์กรกลุ่มเครือข่ายครอบครัวในชุมชน เป็นสมาชิกโดยการส่งเสริมและสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่
- อาสาสมัครประจำครอบครัว (อสค.) คือ คนในครอบครัวของแต่ละครอบครัว หรือเพื่อนบ้านที่ได้รับการคัดเลือกและผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร อสค. ตามที่กระทรวงสาธารณสุขให้มาทำหน้าที่ดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัวตนเอง โดยมีบทบาทเป็นแกนนำปฏิบัติตนด้านสุขภาพที่มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างให้ครอบครัว และเป็นผู้ดูแลสุขภาพของคนในครอบครัวของตนเอง ตลอดจนทำหน้าที่ประสานงานพัฒนาสุขภาพครัวเรือน และเป็นเครือข่ายเฝ้าระวังกับ อสม.

กระทรวงสาธารณสุข มีหน่วยงานย่อยภายใต้การดูแลของกระทรวงสาธารณสุขที่ให้การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับความเดือดร้อน ดังนี้

(๑) สายด่วนกรมสุขภาพจิต (ฮอทไลน์คลายเครียด) หมายเลข ๑๓๒๓ เป็นบริการปรึกษาปัญหาสุขภาพจิตตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยรับฟังปัญหาที่ทำให้เกิดความคับข้องใจ และให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย

(๒) กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (สบส.) เป็นองค์กรหลักคุ้มครองผู้บริโภคและส่งเสริมผู้ประกอบการด้านบริการสุขภาพเพื่อประชาชนมีสุขภาพดี ชุมชนมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองโดยเน้นรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุโดยชุมชน และมีการสนับสนุน NGO ในการส่งเสริมสุขภาพให้ผู้สูงอายุด้วยโอกาส โดยมีเครือข่ายที่เป็นอาสาสมัครได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครประจำครอบครัว (อสค.)

(๓) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) ทำหน้าที่ขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพ ดูแล ประเมินผล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานสาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด และประสานงานเกี่ยวกับงานสาธารณสุข เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย มีการบริการสุขภาพที่มีคุณภาพและมีการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

(๔) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เป็นโรงพยาบาลขนาดเล็กที่จัดตั้งภายในตำบล ดำเนินการให้บริการสาธารณสุขแบบผสมผสาน ทั้งด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ รวมทั้งการจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การส่งเสริม และพัฒนาการปกครองทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น มีช่องทางการดูแลและช่วยเหลือผู้สูงอายุ ดังนี้

(๑) สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

ศูนย์ดำรงธรรม ๑๕๖๗ สายด่วนโทรฟรี ๒๔ ชั่วโมง เป็นศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยเป็นแกนหลักในการประสานความร่วมมือระหว่างภาคราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน มูลนิธิ ชมรม สมาคม สถาบัน อาสาสมัครและองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา

(๒) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล โดยการสนับสนุนของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) กระทรวงมหาดไทย รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา มีการกำกับทำให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ถูกกระทำรุนแรง หรือถูกแสวงประโยชน์ ดังนี้

- ก. การให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนในด้านการเงิน เช่น ทุนประกอบอาชีพ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการรักษาพยาบาล ค่าครองชีพประจำวัน เป็นต้น และด้านเครื่องอุปโภคบริโภค ตามระเบียบกรุงเทพมหานคร
- ข. ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพื่อดำเนินการจัดหาที่อยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์
- ค. มีภารกิจในการช่วยเหลือติดตาม ป้องกัน และแจ้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการส่งต่อให้การช่วยเหลือ

(๓) กรมการปกครอง ประกอบด้วย กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ทำหน้าที่สอดส่องเหตุการณ์ในพื้นที่ ช่วยเหลือและดูแลประชาชน ซึ่งการดูแลผู้สูงอายุในระดับชุมชน บุคคลเหล่านี้ถือเป็นกลุ่มแรกที่เข้าไปดูแลได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีความเชี่ยวชาญในพื้นที่และได้รับความไว้วางใจจากผู้สูงอายุ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๑) กองบัญชาการตำรวจนครบาล

- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง (ศทก.) สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข่าวสาร งานระบบสารสนเทศ งานคดีและภัยทางสังคม รวมถึงปัญหาชีวิตและครอบครัว การกระทำรุนแรง หรือทารุณกรรมผู้สูงอายุ โดยเชื่อมโยงเครือข่ายทั่วประเทศ

- กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ (บก.สปพ.) หรือสายด่วนหมายเลข ๑๙๑ ซึ่งให้บริการสายด่วนโทรฟรี ๒๔ ชั่วโมง ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมาย สนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจท้องที่และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งเมื่อเกิดเหตุ บก.สปพ. จะเข้าไปให้การช่วยเหลือเบื้องต้นและประสานส่งต่อมายังหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เยาวชน และสตรี กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและสตรี (กก.ดส.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน และถูกคุกคามจากมิถุนาชีพ และผู้ไม่หวังดี สายด่วนหมายเลข ๑๑๙๒

(๒) กองบังคับการปราบปราม

- กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็กเยาวชนและสตรี (บก.ปดส.) ซึ่งมีหน้าที่ดูแลสวัสดิภาพ และความปลอดภัยแก่ประชาชน รวมถึงปัญหาการกระทำรุนแรงต่อผู้สูงอายุด้วยเช่นกัน เพื่อดำเนินการตามกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว

กระทรวงยุติธรรม

ดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรม คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ช่วยเหลือและให้ความรู้แก่ประชาชนทางกฎหมาย รวมทั้งแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคม มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(๑) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

- สายด่วนยุติธรรม หมายเลข ๑๑๑๑ กด ๗๗ (Justice care : ยุติธรรมใส่ใจ) โทรฟรี ๒๔ ชั่วโมงบริการรองรับผู้ใช้บริการถึง ๔ ภาษา มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิและการคุ้มครอง ตามกฎหมายแก่ประชาชนและผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมรวมถึงการถูกเอาเปรียบ การถูกกระทำรุนแรงในลักษณะต่าง ๆ
- ศูนย์บริการร่วมกระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานภายในสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ดำเนินการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยสามารถติดต่อขอข้อมูลหรือสอบถามในเรื่องที่เป็นอำนาจของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ให้คำปรึกษาและนำข้อกฎหมายและประสานแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน ร้องทุกข์
- กองทุนยุติธรรม ภายใต้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เป็นการสนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านกฎหมาย การฟ้องร้องการดำเนินคดีหรือการบังคับคดี การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
- สำนักงานยุติธรรมจังหวัด สังกัดสำนักงานกิจการยุติธรรม มีภารกิจในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนในระดับจังหวัดตามภารกิจของกระทรวงยุติธรรม และประสานความร่วมมือกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

(๒) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

- คลินิกยุติธรรม เป็นศูนย์ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรม
- สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่ได้ความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น และไม่ได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่น โดยมีการให้ความช่วยเหลือในกรณีทั่วไป และกรณีที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๒ หน่วยงานภาคเอกชน ประชาสังคม เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรการกุศล องค์กรพัฒนาเอกชน เช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง มูลนิธิผู้หญิง ให้ความช่วยเหลือกลุ่มสตรี เด็ก รวมถึงผู้สูงอายุ ให้ความช่วยเหลือทุกกลุ่มอายุที่ได้รับความเดือดร้อน ขาดที่พึ่ง หรือมีปัญหาครอบครัว ปัญหาความรุนแรง นอกจากนี้ยังมีสื่อวิทยุโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ นำเสนอข่าว และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ถูกกระทำรุนแรง และถูกละเลยทอดทิ้ง เพื่อให้ประชาชนรับทราบ และขอความช่วยเหลือต่าง ๆ

๓.๓ ช่องทางหรือกลไกที่ให้ผู้สูงอายุเข้าถึงความช่วยเหลือ/การร้องเรียน

สายด่วน	หน่วยงานราชการ	หน่วยงานท้องถิ่น	เครือข่ายอาสาสมัคร	สื่อ/สังคมออนไลน์
<ul style="list-style-type: none"> • กรณีเร่งด่วน • ศูนย์ช่วยเหลือสังคม ๑๓๐๐ • สายด่วนยุติธรรม ๑๑๑๑ กด ๗๗ • ศูนย์ดำรงธรรม ๑๕๖๗ • สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ๑๖๖๙ • กรณีต้องการคำปรึกษา • สถานีวิทยุ จส ๑๐๐ เบอร์ ๑๑๓๗ • เหนือร้อย สนง. ตร. ๑๙๑ • สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๑๕๙๙ • สุขภาพจิต ๑๖๖๗ • คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ๑๓๗๗ • ศาลปกครอง ๑๓๕๕ • รับเรื่องราวร้องทุกข์ กทม. ๑๕๕๕ • ปรึกษากฎหมาย ๑๑๕๗ • แจ้ง Website ไม่เหมาะสม ๑๒๑๒ 	<ul style="list-style-type: none"> • สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) • สำนักงานยุติธรรมจังหวัด • ศูนย์ยุติธรรมชุมชนและคณะกรรมการบริหารกรรมกรบริหารศูนย์ยุติธรรม • สถานีตำรวจ • โรงพยาบาล • ที่ว่าการอำเภอ • บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด • ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด • สำนักงานเขตของ กทม. ๕๐ เขต • กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> • องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เช่น อบต. เทศบาล ผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น • หน่วยงานบริการโครงการคลินิกยุติธรรมเคลื่อนที่ • ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> • ยุติธรรมชุมชนในพื้นที่ • อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) • ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) • กลไกชุมชนท้องถิ่น • ชมรมผู้สูงอายุ • ชมรมข้าราชการบำนาญ • โรงเรียนผู้สูงอายุ • อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) • อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) • อาสาสมัครประจำครอบครัว (อสค.) • สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) • องค์กรพัฒนาเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> • ไลน์ • เฟซบุ๊ก • กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ • สำนักงานยุติธรรมจังหวัด • Application “๑๒๑๒ OCC” รับเรื่องร้องเรียนปัญหาออนไลน์ • Application “Justic care : ยุติธรรมใส่ใจ” • Application “RLPD Service กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ • ตู้บริการอเนกประสงค์ภาครัฐ (Government Smart Kiosk) ทั้ง ๗๗ แห่ง

ภาพ ๕ : ช่องทางหรือกลไกที่ให้ผู้สูงอายุเข้าถึงความช่วยเหลือ/การร้องเรียน

๔. สภาพปัญหา ข้อจำกัด แนวทางการแก้ไขปัญหา

๔.๑ สภาพปัญหา ข้อจำกัด

ปัญหาอุปสรรค^๓ ที่พบในการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑	ผู้สูงอายุขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของตนที่พึงได้รับ และกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ ทำให้การเข้าถึงสิทธิและความรู้ทางกฎหมายของตนน้อย
๒	ผู้สูงอายุขาดการรับรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาทและตำแหน่งที่ตั้งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ รวมถึงสายด่วน ดังนั้นควรมีการให้ความรู้ให้เฉพาะกับพื้นที่
๓	ผู้สูงอายุไม่มาแจ้งสิทธิ เพราะไม่ทราบสิทธิที่ตนจะได้รับ และไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ที่ดีจากช่องทางที่สามารถร้องเรียนได้
๔	ผู้สูงอายุไม่ประสงค์จะดำเนินการแจ้งปัญหาการถูกละเมิดสิทธิ เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อบุคคลในครอบครัวและญาติพี่น้อง
๕	ทัศนคติของคนในชุมชนที่เข้าใจว่าการถูกละเมิดสิทธิในทรัพย์สินเป็นเรื่องส่วนตัวภายในครอบครัวไม่ควรเข้าไปเกี่ยวข้อง
๖	คนในสังคมขาดความเข้าใจเรื่อง กฎหมาย “ประพวติเนรคุณ” และแนวคิดเรื่องความกตัญญูต่อผู้สูงอายุเริ่มลดน้อยลง
๗	หน้าที่ในการดำเนินการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีความไม่ชัดเจน จึงทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้ไม่เต็มที่
๘	ขาดเจ้าภาพหลักในการดำเนินงานด้านการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ และศูนย์กลางในการเฝ้าระวังป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้คำแนะนำแก่ผู้สูงอายุในชุมชน
๙	การประชาสัมพันธ์ ในประเด็นเรื่องสิทธิที่ผู้สูงอายุจะได้รับ เพื่อการสร้างการรับรู้เมื่อถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน ยังมีข้อจำกัดและไม่ทั่วถึง
๑๐	ในการให้บริการสายด่วนบางประเภท ผู้สูงอายุจำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการแจ้งเหตุและรอสายนาน ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกในการรับบริการ
๑๑	มีสายด่วนให้บริการเป็นจำนวนหลายคู่สาย และของหลายหน่วยงาน จึงทำให้ผู้สูงอายุเกิดความสับสนและไม่แน่ใจในการได้รับบริการ
๑๒	ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจในการคุ้มครองสิทธิสำหรับผู้สูงอายุ
๑๓	การป้องกันการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุยังไม่มีกระบวนการในการใช้ข้อมูลที่เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน ส่งผลทำให้ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานและพื้นที่
๑๔	ยังไม่มีฐานข้อมูลเรื่องการละเมิดต่อทรัพย์สินและการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และเป็นมาตรฐาน
๑๕	ยังไม่มีกรทำกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการคุ้มครองและป้องกันสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน ที่เป็นความร่วมมือระหว่างฝ่ายชุมชนกับหน่วยงานภายนอก
๑๖	ในการทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน หรือทางการเงินของผู้สูงอายุ ยังไม่มีระบบในการตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียด และผู้สูงอายุยังขาดความรู้ในเรื่องนี้ จึงทำให้ผู้สูงอายุมีความเสี่ยงต่อการได้รับความไม่เป็นธรรม และถูกฉ้อโกงทรัพย์สินของตนเอง

^๓ ปัญหาอุปสรรคที่พบในการทำงานจากงานวิจัยของ เดชา สังขวรรณ และคณะ (๒๕๖๐) และผลสำรวจข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจำนวน ๒๐ จังหวัด สำนักงานยุติธรรมจังหวัดจำนวน ๔๓ จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๑๖ หน่วยงาน รวมกรุงเทพมหานคร ๕๐ เขต และข้อคิดเห็นที่ได้จากการจัดเวทีการถอดบทเรียนการดำเนินงานเครือข่ายพหุพลังเพื่อขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุ

๔.๒ แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

๔.๒.๑ ข้อเสนอแนะด้านกฎหมาย

(๑) ให้มีการเฝ้าระวังและให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ รวมทั้งติดตามผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

(๒) ให้มีการทบทวน/ปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๑ และมาตรา ๕๓๕ (กฎหมาย “ประพัตินทรคุณ”) รวมถึงส่งเสริมและปลูกฝังคุณธรรม โดยการสร้างกระแสเพื่อปลูกจิตสำนึกเรื่อง ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

(๓) ควรให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและกฎหมายเบื้องต้นต่อผู้สูงอายุ และผู้ที่มีอายุใกล้เคียงวัยสูงอายุ เพื่อให้ทราบสิทธิและช่องทางการขอความช่วยเหลือหรือร้องเรียนเมื่อถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือได้ทั้งตนเองและผู้อื่น ในการป้องกันและคุ้มครองเมื่อถูกละเมิด

๔.๒.๒ ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินงาน/กลไก

(๑) การสนับสนุน ส่งเสริมการรับรู้ และสร้างความเข้าใจการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

๑) ให้สำนักงานอัยการจังหวัด สนับสนุนข้อมูล องค์ความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน และตลอดจนความช่วยเหลือประชาชนในด้านคดีความหรือการดำเนินการทางกฎหมายให้แก่ผู้สูงอายุ เมื่อเกิดเหตุการณ์การละเมิดด้านทรัพย์สิน

๒) ให้คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) ดำเนินการดังต่อไปนี้

- จัดทำฐานข้อมูล สถิติเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุร่วมกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เพื่อให้มีฐานข้อมูลด้านผู้สูงอายุที่เป็นระบบ และได้มาตรฐานเกิดการปฏิรูปฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ประสานความร่วมมือกับกรมประชาสัมพันธ์ ในการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์หรือช่องทางอื่น ๆ เพื่อสร้างการรับรู้เรื่องการละเมิดทรัพย์สินให้กับผู้สูงอายุและบุคคลทั่วไป
- ให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุอย่างชัดเจน และให้ครอบคลุมถึงการเฝ้าระวังและติดตามผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน

๓) ให้สำนักงานยุติธรรมจังหวัด มีการจัดเก็บข้อมูลด้านผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด

๔) ให้กรมกิจการผู้สูงอายุ ดำเนินการดังต่อไปนี้

- เป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำคู่มือผู้สูงอายุในการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน
- ดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน จัดทำสถิติรายปีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุที่เป็นสถานการณ์ปัจจุบัน
- สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์กร (Corporate Social Responsibility : CSR) ร่วมกับอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.)

๕) ให้สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ดำเนินการดังต่อไปนี้

- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาระบบการให้บริการสายด่วน หรือยกเว้นค่าบริการสายด่วน ตลอดจนจัดทำระบบการแจ้งเตือนภัยการละเมิดผู้สูงอายุ ด้านทรัพย์สินด้วยรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแจ้งเตือนภัยผ่านข้อความ (SMS) และสื่อสังคมออนไลน์
- ให้มีการออกแบบการเก็บข้อมูลของกลไกสายด่วนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิในการป้องกันและได้รับความช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว โดยผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย

๖) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เสริมสร้างการรับรู้เรื่องการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน เพื่อให้ทราบสิทธิและช่องทางการขอความช่วยเหลือหรือร้องเรียน เมื่อถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน รวมทั้งสามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น ในการป้องกันและคุ้มครองสิทธิได้โดยผ่านช่องทางการสื่อสารของหน่วยงานให้แก่เครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๗) ให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มีการออกแบบและจัดวางระบบฐานข้อมูลด้านผู้สูงอายุ อย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับชุมชน จังหวัดและประเทศและสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๘) ส่งเสริมให้ภาคประชาสังคม และเครือข่ายที่เป็นอาสาสมัคร ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) องค์กร สมาคม มูลนิธิที่เกี่ยวข้อง ชมรมผู้สูงอายุ โรงเรียนผู้สูงอายุ เผยแพร่ข้อมูลการละเมิดทรัพย์สินผู้สูงอายุในชุมชน และประสานงานในการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ ที่ถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน

(๒) การเฝ้าระวัง ป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหาการถูกละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

๑) ให้มีการปรับปรุง แก้ไขระเบียบในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้เอื้อต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบ

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร ให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาการถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน การช่วยเหลือด้านกฎหมาย กระบวนการไกล่เกลี่ย ในระดับพื้นที่ ตลอดจนติดตาม ป้องกัน และแจ้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการส่งต่อให้การช่วยเหลือ

๓) สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินอำเภอ ภายใต้การกำกับของกรมที่ดิน กำหนดขั้นตอนในการตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียดก่อนการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์ของผู้สูงอายุที่บุคคลอื่นเข้าไปเกี่ยวข้องและได้รับผลประโยชน์จากทรัพย์สินของผู้สูงอายุ เช่น เพิ่มขั้นตอนการรับรองโดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

๔) สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด มีการกำกับหน่วยงานภายใต้การดูแลในพื้นที่ ในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ถูกกระทำรุนแรง หรือถูกแสวงประโยชน์

๕) คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ให้ความสำคัญในการเฝ้าระวัง และเตือนภัยการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

๖) ให้ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) และศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ชมรมผู้สูงอายุ เป็นศูนย์กลางและกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหาให้คำแนะนำ แก่ผู้สูงอายุในชุมชน

๗) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สินให้แก่อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อสม.) อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ เพื่อเป็นเครือข่ายในการสอดส่อง เฝ้าระวัง ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

(๓) การส่งเสริม สร้างความตระหนัก ปลุกจิตสำนึกให้คนรุ่นใหม่เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ

๑) ให้ศึกษาธิการจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด โรงเรียน สถานศึกษา ส่งเสริมการปลูกฝังจิตสำนึกแก่คนรุ่นใหม่ให้เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ เพื่อให้คนรุ่นใหม่มีความกตัญญู มองผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าแก่ครอบครัวและสังคม รวมทั้งบูรณาการองค์ความรู้ของผู้สูงอายุเข้ากับกิจกรรมของโรงเรียนในระดับชุมชน

๒) ให้กระทรวงวัฒนธรรม สนับสนุน ส่งเสริมการปลูกฝังจิตสำนึกแก่คนรุ่นใหม่ให้เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุในครอบครัว สร้างให้เกิดความกตัญญูในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ผ่านกิจกรรมส่งเสริมสัมพันธ์ภาพอันดีในครอบครัวในระดับจังหวัดและระดับชุมชน

๓) ให้กรมบังคับคดีส่งเสริมการให้ความรู้เรื่องกฎหมายประพัตินเณรคุณ(ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๑ และมาตรา ๕๓๕) กรณีที่ผู้สูงอายุมีการโอนทรัพย์สินให้กับลูกหลานหรือบุคคลอื่น แต่ลูกหลานหรือบุคคลนั้นไม่ดูแล ส่งเสีย เลี้ยงดูผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุสามารถเรียกคืนทรัพย์สินได้

๔) ให้สำนักงานบังคับคดีจังหวัด ส่งเสริมการให้ความรู้เรื่องกฎหมายประพัตินเณรคุณ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๑ และมาตรา ๕๓๕) กรณีที่ผู้สูงอายุมีการโอนทรัพย์สินให้กับลูกหลานหรือบุคคลอื่น แต่ลูกหลานหรือบุคคลนั้นไม่ดูแล ส่งเสีย เลี้ยงดูผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุสามารถเรียกคืนทรัพย์สินได้ในระดับจังหวัด

๕) ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการละเมิดผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน ตลอดจนสร้างการรับรู้ กระตุ้นให้ผู้สูงอายุและบุคคลทั่วไปในพื้นที่เข้าใจในประเด็นการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

๖) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อสังคมในกลุ่มผู้สูงอายุ โดยหนุนเสริมกิจกรรมในด้านการส่งเสริมองค์ความรู้หรือการคุ้มครองผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

๗) ให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เสริมสร้างการรับรู้เรื่องการละเมิดผู้สูงอายุด้านทรัพย์สินผ่านช่องทางการสื่อสารของหน่วยงานแก่เครือข่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๔) พัฒนา บูรณาการกลไกการเฝ้าระวังผู้สูงอายุถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน

๑) หน่วยงานให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีอยู่แล้ว ควรบูรณาการกลไกการเฝ้าระวังผู้สูงอายุถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน ร่วมกับหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการเฝ้าระวัง ป้องกันผู้สูงอายุไม่ให้ถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน

๒) ควรมีการประสานงานระหว่างกระทรวง กรม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเชื่อมโยงและกำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเฝ้าระวัง ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

สมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

ได้พิจารณารายงานเรื่อง การป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

ตระหนัก ว่าประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังคงดำเนินต่อไป ในอนาคตด้วยอัตราที่รวดเร็ว โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ หรือในอีก ๒ ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Complete-aged society) เมื่อประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งประเทศ และคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๗๔ ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสุดยอด (Super-aged society) ซึ่งหมายถึงมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๘ ขึ้นไป

ห่วงใย ว่าผู้สูงอายุซึ่งเป็นวัยที่มีความเสื่อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม สุขภาพที่เสื่อมถอย ช่วยเหลือตัวเองได้ลดลง ต้องพึ่งพาผู้อื่นในเกือบทุกด้านในช่วงท้ายของชีวิต ขณะเดียวกันโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลต่อขนาด โครงสร้าง ความสัมพันธ์ และระบบการเกื้อหนุนกันในครัวเรือนและชุมชน โดยครอบครัวมีขนาดเล็กลง ครอบครัวเดี่ยวเพิ่มขึ้น คุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลง ค่านิยมและพฤติกรรมเน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยม คนในชุมชนพึ่งพาอาศัยกันน้อยลง จึงคาดการณ์ได้ว่าในอนาคตน่าจะมีจำนวนผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง และพบปัญหาผู้สูงอายุถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้น

กังวล ว่าแม้ไม่ใช่ผู้สูงอายุทุกคนที่ต้องการการคุ้มครองสิทธิและต้องการความช่วยเหลือในระดับที่ต่างกัน ตามเศรษฐฐานะ แต่ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงและมีความเปราะบางในการเกิดความรุนแรงในครอบครัว แม้ว่าคนในครอบครัวจะเป็นบุคคลใกล้ชิดแต่กลับมีส่วนในการเป็นผู้กระทำความรุนแรงหรือละเมิดสิทธิผู้สูงอายุ มีการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์เดิมระหว่างผู้สูงอายุกับผู้ดูแลเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากในการที่จะเกิดหรือไม่เกิดขึ้นของปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและหากไม่มีมาตรการหรือกลไกใด ๆ ให้ความคุ้มครองผู้สูงอายุ ในอนาคตผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิอาจมีจำนวนมากขึ้นเป็นทวีคูณ และส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนประเทศไทย

เชื่อมั่น ว่าระบบการคุ้มครองสามารถช่วยปกป้องผู้สูงอายุที่มีความเสี่ยงจะถูกละเมิดสิทธิได้ในทุกด้าน และการมีระบบที่ดีจะช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถตัดสินใจหรือแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองและไม่มีญาติช่วยเหลือได้ และลดความเสี่ยงหรือให้ความช่วยเหลือก่อนที่จะเกิดปัญหาที่รุนแรงขึ้น ซึ่งรวมถึงเป็นการที่จะนำไปสู่การเตรียมความพร้อมในการจะเป็นสังคมสูงอายุที่แท้จริง โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และมีหน่วยงานเจ้าภาพหลักที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรุงเทพมหานคร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการทำหน้าที่เป็นกลไกหลักที่สำคัญผลักดันและขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นจริงต่อไป

จึงมีมติ ดังต่อไปนี้

๑. ขอให้ **คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.)** กำหนดแนวทางการดำเนินงานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตามระเบียบวาระแห่งชาติ เรื่อง สังคมสูงอายุ และกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานการให้ความช่วยเหลือ และคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

๒. ขอให้ **กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์** โดย **กรมกิจการผู้สูงอายุ** ดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๑ ดำเนินการร่วมกับ **สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ** และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำสถิติรายปีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สินที่เป็นสถานการณ์ปัจจุบัน

๒.๒ ประสาน **สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ (สสว.)** ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ (ศพส.) และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) พิจารณาพื้นที่ทดลองนำร่อง ๑๒ แห่ง เพื่อดำเนินการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ดำเนินการขับเคลื่อนและการสร้างการรับรู้ในเรื่องการละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สินสู่ชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ส่งเสริม สนับสนุนให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการป้องกัน และคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สินในชุมชน

๓. ขอให้ **กระทรวงมหาดไทย** ดำเนินการดังต่อไปนี้

๓.๑ ขอให้ **กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น** ปรับปรุง แก้ไขระเบียบในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้เอื้อต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการ

๓.๒ ขอให้ **กรมที่ดิน** และ/หรือหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการที่ดิน มีการตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียดในกระบวนการดำเนินงานออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน และอาหาริมทรัพย์ของผู้สูงอายุที่บุคคลอื่นเข้าไปเกี่ยวข้องและได้รับผลประโยชน์จากทรัพย์สินของผู้สูงอายุ เช่น มีการรับรองจากเจ้าหน้าที่หรือบุคคลในพื้นที่

๓.๓ หน่วยงานระดับท้องถิ่น และระดับท้องที่เป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการกลไกการเฝ้าระวังผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สินที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.)

๔. ขอให้ **กระทรวงยุติธรรม** ดำเนินการดังต่อไปนี้

๔.๑ จัดทำระบบฐานข้อมูลผู้สูงอายุที่ถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ อย่างเป็นระบบในทุกระดับพื้นที่

๔.๒ ให้ความรู้เรื่อง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๓๑ และมาตรา ๕๓๕ (กฎหมาย “ประพัตติเนรคุณ”) กรณีที่ผู้สูงอายุมีการโอนทรัพย์สินให้กับลูกหลานหรือบุคคลอื่น แต่ลูกหลานหรือบุคคลนั้นไม่ดูแล ส่งเสีย เลี้ยงดูผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุสามารถเรียกคืนทรัพย์สินได้ โดยผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.)

๕. ขอให้ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ตระหนัก และเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคม

๖. ขอให้ กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการดังต่อไปนี้

๖.๑ ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมเรื่องความรู้และการเตรียมความพร้อม เพื่อให้ผู้สูงอายุ สามารถจัดการ ดูแลตนเองและคนในชุมชน ในการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

๖.๒ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และเครือข่ายในชุมชน เพื่อเป็นกลไกในการประสานงานในกรณีที่มีผู้สูงอายุในชุมชนถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน

๗. ขอให้ สำนักงานอัยการสูงสุด สนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิ ผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน และให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย การฟ้องร้อง ตลอดจนให้ความช่วยเหลือด้านคดีความ กรณีผู้สูงอายุถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพย์สิน

๘. ขอให้ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สนับสนุน ส่งเสริมความรู้เรื่อง การละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน พัฒนาระบบการให้บริการสายด่วน ตลอดจน จัดทำระบบการแจ้งเตือนภัย การละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สินด้วยรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแจ้งเตือนภัยผ่านข้อความ (SMS) สื่อสังคมออนไลน์ วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์

๙. ขอให้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เสริมสร้างการรับรู้เรื่อง การละเมิดสิทธิ ผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นในการป้องกันและคุ้มครองสิทธิได้

๑๐. ขอให้ สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา วิจัยประเด็นเรื่องการถูกละเมิดสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

๑๑. ขอให้ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด องค์การศาสนา โรงเรียน สถานศึกษา สนับสนุน ส่งเสริมคุณธรรมและปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่คนรุ่นใหม่ ให้ความรู้ มีค่านิยมเอื้ออาทร เห็นคุณค่า และแสดงความกตัญญูทวดเวทีต่อบิดามารดาและผู้มีพระคุณ

๑๒. ขอให้ ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน และเครือข่าย ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม ในกลุ่มผู้สูงอายุ ให้มีความรู้ในเรื่องการป้องกันและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุด้านทรัพย์สิน

บทที่ ๓ ความก้าวหน้าการดำเนินงานและการผลักดัน มติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

การขับเคลื่อนสมัชชาผู้สูงอายุ มีเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น และเชื่อมต่อกับนโยบายสาธารณะในระดับชาติ รวมทั้ง บทบาทในการกำกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย ด้วยเหตุนี้สมัชชาผู้สูงอายุจึงให้ความสำคัญยิ่งต่อการเลือกสรรประเด็นที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ และการสร้างกลไกในการรณรงค์ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ไม่ว่าจะเป็นการผลักดันนโยบาย กฎหมาย การจัดสรรงบประมาณ การขยายการรับรู้และการยอมรับจากสังคม และการพัฒนาเครือข่ายข้อเสนอหรือมติจากเวทีสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติในแต่ละปี มีการนำไปสู่การขับเคลื่อนและผลักดันไปสู่การปฏิบัติ โดยการดำเนินงานและการผลักดันมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๖๐ มีความก้าวหน้าและปรากฏผลเป็นรูปธรรม สรุปได้ดังนี้

๑. การดำเนินงานและการผลักดันมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๕๘

มติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติปี ๒๕๕๘ ภายใต้นโยบาย “สังคมสูงวัย จะสร้างพลังอย่างไรในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” แบ่งเป็น ๕ ประเด็น ได้แก่ การส่งเสริมทักษะอาชีพผู้สูงอายุ บทบาทของภาคเอกชนในยุคสังคมสูงวัย การจัดการการสัญจรและระบบขนส่งสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ ความพร้อมด้านวัฒนธรรม และพลังผู้สูงอายุไทยต้นแบบผู้สูงวัยอาเซียน และมีหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตามมติสมัชชาผู้สูงอายุ ปี ๒๕๕๘ ดังนี้

๑.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดย กรมกิจการผู้สูงอายุ ดำเนินการ ดังนี้

สนับสนุนงบประมาณส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาผู้สูงอายุทั้ง ๗๖ จังหวัด และจัดกิจกรรมตลาดนัดภูมิปัญญาสร้างอาชีพที่กรุงเทพมหานคร และกิจกรรม “ผู้สูงวัยสัญจร สอนภูมิปัญญา” เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านงานอาชีพหลักสูตรระยะสั้น และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างความเข้าใจเกณฑ์มาตรฐานงานคลังปัญญาผู้สูงอายุ เพื่อยกระดับการทำงานของชมรมคลังปัญญาผู้สูงอายุจังหวัดให้มีมาตรฐานฝีมือแรงงาน และครอบคลุมผู้สูงอายุทั่วประเทศ พร้อมทั้งจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ จำนวน ๒๑,๖๙๒ คน ที่ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทำประโยชน์ให้แก่สังคม จำนวน ๓,๙๙๗ คน ทำให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาจากผู้สูงอายุ รวม ๕๓,๐๓๕ คน

ส่งเสริมการขยายโอกาสด้านอาชีพและการมีงานทำสำหรับผู้สูงอายุ ภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมการขยายโอกาสด้านอาชีพและการทำงานสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ๓ มาตรการหลัก คือ การจ้างงานผู้สูงอายุนอกระบบ และมาตรการทั่วไป รวมถึงกำหนดแผนปฏิบัติการภายใต้มาตรการดังกล่าว เร่งรัดออกประกาศกฎหรือระเบียบการจ้างงานผู้สูงอายุ เรื่องค่าตอบแทน รายได้ จำนวนชั่วโมงการทำงาน และลักษณะงานที่มีความเหมาะสมต่อผู้สูงอายุ

ดำเนินการยกระดับการพัฒนาศูนย์เรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี ให้เป็นศูนย์ต้นแบบการจัดอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแก่บุคลากรของหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และผู้สูงอายุให้สามารถนำความรู้ไปขยายผลในการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุในท้องถิ่น การดูแลผู้สูงอายุ และขยายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงบริการได้

ดำเนินการขยายผลให้สถานประกอบการธุรกิจเอกชน หน่วยงานภาครัฐ จัดสร้างที่พักอาศัย และการจัดบริการที่ได้มาตรฐานตามมาตรฐานบ้านพักผู้สูงอายุ โดยจัดอบรมให้ความรู้ และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ แนวทางการดำเนินงานและรายละเอียดมาตรฐานบ้านพักผู้สูงอายุ ให้แก่ หน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการธุรกิจเอกชน ในโรงแรม รีสอร์ท โครงการบ้านจัดสรรในจังหวัดที่มีผู้สูงอายุต่างชาติเข้ามาพักอาศัยเป็นจำนวนมาก เช่น จังหวัดชลบุรี เชียงใหม่ ภูเก็ต พระนครศรีอยุธยา และหนองคาย เพื่อเป็นมาตรฐานนำสู่การปฏิบัติต่อไป

ส่งเสริมมาตรฐานการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน และยกระดับคุณภาพการให้บริการต่อผู้สูงอายุที่เข้ารับบริการในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เพื่อให้เอื้อต่อการดูแลคุ้มครองผู้สูงอายุและครอบครัวตามมาตรฐาน

๑.๒ กระทรวงแรงงาน ดำเนินการ ดังนี้

จัดตั้งศูนย์ประสานงานและสนับสนุนเครือข่ายแรงงานนอกระบบจังหวัด ตามโครงการบริหารจัดการแรงงานกลุ่มเฉพาะ (แรงงานนอกระบบ แรงงานคนพิการและแรงงานสูงอายุ) เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการการทำงาน การวางแผนส่งเสริมคุ้มครอง และพัฒนาแรงงานนอกระบบในจังหวัด โดยสรุปข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๖๘ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๔๖๐,๖๑๐ คน จำแนกตามอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร ๑๓๔,๐๗๖ คน ค้าขาย ๒๕,๐๗๔ คน กลุ่ม OTOP ๗,๐๔๑ คน มอเตอร์ไซด์รับจ้าง ๖,๘๗๙ คน ผู้รับงานไปทำที่บ้าน ๒,๑๐๘ คน บริการ ๙๒๕ คน และอื่น ๆ ๒๖๓,๓๖๘ คน

ดำเนินการสำรวจข้อมูลนายจ้าง/สถานประกอบการที่ต้องการจ้างงานผู้สูงอายุทำงาน เพื่อรวบรวมวิเคราะห์ตลาดแรงงานและข้อมูลอื่น ๆ ให้ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ตรงกับความต้องการ และดำเนินการขับเคลื่อนด้านการส่งเสริมการมีรายได้ และมีงานทำของผู้สูงอายุ

ดำเนินการจัดประชุมเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่จำเป็น ตามประเภทงานตามความต้องการของผู้สูงอายุ และตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีเครือข่ายแรงงานนอกระบบที่ได้รับการพัฒนาแล้วจำนวน ๔,๖๗๔ คน

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการ ดังนี้

กรมหม่อนไหม จัดฝึกอบรมโครงการส่งเสริมอาชีพด้านหม่อนไหม สำหรับผู้ชรา ผู้พิการ และด้อยโอกาส หลักสูตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพผู้สูงอายุและคนทุกวัย

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จัดโครงการฝึกอาชีพเสริมรายได้ ทำให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ ทักษะในการฝึกอาชีพเสริมรายได้ และให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มช่องทางการให้ความรู้และการสื่อสารกับผู้สูงอายุเกี่ยวกับผลกระทบจากการรวมเป็นประชาคมอาเซียนต่อผู้สูงอายุไทยและชุมชน ทั้งด้านสื่ออินเทอร์เน็ตและโซเชียลเน็ตเวิร์ก

๑.๔ กระทรวงพาณิชย์ โดย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ดำเนินการพัฒนาช่องทางและโอกาสทางการตลาดแก่ผู้ผลิตสินค้าและบริการด้านผู้สูงอายุของไทยอย่างต่อเนื่อง ตามโครงการเจาะตลาดสินค้าผู้สูงอายุ (60 Plus Project) โดยจัดโครงการพัฒนาสินค้าสำหรับผู้สูงอายุ โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากบริษัท Carlin International ประเทศฝรั่งเศสมาให้คำแนะนำ และจัดนิทรรศการแสดงสินค้าผู้สูงอายุในการแสดงสินค้าอาหาร THAIFEX - World of Food Asia 2017 และจัดนิทรรศการแสดงสินค้าผู้สูงอายุ ในงาน Thailand Innovation and Design Expo 2017 (T.I.D.E)

๑.๕ กระทรวงสาธารณสุข โดย กรมอนามัย ร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และภาคีเครือข่าย จัดโครงการอบรมผู้จัดการผู้ดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชน (Care Manager) โดยผู้สูงอายุ ที่ถูกทอดทิ้ง ได้รับการดูแลโดยท้องถิ่นและชุมชน ร้อยละ ๑๐๐ จากการดำเนินงาน ดังนี้

- (๑) ผลักดันระบบสุขภาพระดับอำเภอ (District Health System-DHS) ให้ดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (LTC)
- (๒) อบรม Care manager ให้ครอบคลุมทุก รพ. และ รพ.สต. แห่งละ ๑ คน
- (๓) ประสานหน่วยบริการประจำที่เป็นคู่สัญญาในการจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิ (Contracted unit of Primary - CUP) อบรมหลักสูตรผู้ดูแล (Care giver) ในพื้นที่อำเภอ ๑ แห่ง
- (๔) สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ

๑.๖ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดย กรมการท่องเที่ยว ดำเนินการตามโครงการศึกษาออกแบบ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวล (Universal Design) โดยจัดทำแบบมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และจัดทำคู่มือการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนพิการ และผู้สูงอายุ เช่น ห้องน้ำ ศูนย์บริการข้อมูล ร้านจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก ป้ายสื่อสัญลักษณ์โดยเน้นการออกแบบ ที่ให้บริการแก่คนทุกกลุ่ม และเผยแพร่แบบมาตรฐานแก่หน่วยงานเจ้าของพื้นที่ เพื่อดำเนินการจัดทำค่าของงบประมาณ ไปพัฒนาเป็นรูปธรรมต่อไป

๑.๗ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดำเนินการ ดังนี้

สำรวจความต้องการจ้างงานผู้สูงอายุและความต้องการทำงานหลังอายุการทำงาน ในปี ๒๕๕๘ ระหว่าง ๑๕ กรกฎาคม - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยในด้านความต้องการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ ๗๙ ต้องการงานถึง ๖๐ ปี และร้อยละ ๓๖.๘ ต้องการงานต่ำกว่าอายุ ๕๖ ปี และมีผู้ไม่ต้องการทำงานถึงร้อยละ ๓๐.๙ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลต้องการพักผ่อน สุขภาพไม่ดี และต้องการดูแลคนในครอบครัว และผู้ต้องการทำงานหลังครบกำหนดอายุการทำงานร้อยละ ๔๒.๘ ต้องการงานที่เดิม ร้อยละ ๒๑.๔ ต้องการประกอบอาชีพอิสระ และร้อยละ ๔.๖ ต้องการทำที่ใหม่โดยเป็นลูกจ้าง

ดำเนินการจัดทำหลักสูตรพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัย สมรรถนะทางกาย และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างรุ่น สนับสนุนมาตรการจูงใจทางการเงินการคลังให้ผู้ประกอบการ มีการจ้างงานที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ และสนับสนุนช่องทางการตลาด แหล่งทุน และบริการข้อมูลเกี่ยวกับโอกาส ในการประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุวัยต้นให้สามารถเข้าสู่ตลาดงานเพิ่มขึ้น

มีการบรรจุประเด็น เรื่อง การสร้างตลาดผู้สูงอายุ ไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒: ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ แนวทางการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุวัยต้น ให้สามารถเข้าสู่ตลาดงานเพิ่มขึ้น โดย

- (๑) จัดทำหลักสูตรพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยสมรรถนะทางกายลักษณะงาน และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างรุ่น
- (๒) สนับสนุนมาตรการจูงใจทางการเงินการคลังให้ผู้ประกอบการมีการจ้างงานที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ
- (๓) สนับสนุนช่องทางการตลาด แหล่งทุน และบริการข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ

๑.๘ กระทรวงคมนาคม และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ดังนี้

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม จัดทำ แผนปฏิบัติการ (Action Plan) ของยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในภาคขนส่งสำหรับคนพิการ และผู้สูงอายุ และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อให้ระบบขนส่งสาธารณะเป็นระบบการเดินทางสำหรับทุกคนโดยเฉพาะผู้พิการ และผู้สูงอายุที่ครอบคลุมในทุกมิติให้สอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๖๔) ในสถานที่ให้บริการ ภาคขนส่ง ๕ แห่ง ได้แก่ ป้ายหยุดรถโดยสารประจำทางบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ สถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพ (ถนนบรมราชชนนี) ท่าเรือพระนั่งเกล้า สถานีรถไฟความเร็วสูงนครปฐม และท่าอากาศยานดอนเมือง เพื่อยกระดับ มาตรฐานบริการภาคการขนส่งให้สามารถรองรับสังคมผู้สูงอายุและยกระดับคุณภาพชีวิตคนพิการ และจัดทำคู่มือ การให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุและผู้พิการแต่ละประเภท และคู่มือแปลภาษาหรือป้ายสัญลักษณ์ภาษาสำหรับผู้พิการ ซึ่งเป็นครั้งแรกในประเทศไทยที่จะได้มีการจัดทำคู่มือเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการเผยแพร่และอบรมเจ้าหน้าที่บริการ ภาคขนส่งในสังกัดกระทรวงฯ มีทักษะที่ถูกต้องและปลูกฝังจิตบริการในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุและผู้พิการ แต่ละประเภท

กรมเจ้าท่า ดำเนินการลดหย่อนค่าโดยสารให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๕๐ ของราคา ค่าโดยสาร

การรถไฟแห่งประเทศไทย ดำเนินการลดหย่อนค่าโดยสารให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๕๐ ของราคา

องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ดำเนินการลดหย่อนค่าโดยสารให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๕๐ ของราคาค่าโดยสาร สำหรับรถโดยสารประจำทางของ ขสมก. และรถของผู้ประกอบการ ที่เดินรถร่วมกับ ขสมก. ในเส้นทางรถโดยสารประจำทางของ ขสมก. และจังหวัดที่มีเส้นทางต่อเนื่องและหมวด ๔ กทม. และยกเว้นค่าโดยสารให้แก่ผู้สูงอายุ ในวันผู้สูงอายุแห่งชาติ

บริษัท ขนส่ง จำกัด ดำเนินการลดหย่อนค่าโดยสารให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปร้อยละ ๕๐ ของราคาค่าโดยสาร (ลดเฉพาะค่าโดยสารไม่ลดค่าธรรมเนียม) ที่ใช้บริการรถโดยสารประจำทางหมวด ๒ และหมวด ๓ เฉพาะรถโดยสารของบริษัท ขนส่ง จำกัด เท่านั้น โดยให้ผู้สูงอายุแสดงบัตรประจำตัวประชาชนต่อพนักงานจำหน่ายตั๋ว

บริษัท รถไฟฟ้า ร.ฟ.ท. จำกัด ดำเนินการลดหย่อนค่าโดยสารให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปร้อยละ ๒๐ ของราคาค่าโดยสาร Airport Rail Link สำหรับผู้ถือบัตรสมาร์ทพาส (รายเดือน) และออกแบบสร้างลิฟต์บันไดเลื่อนให้บริการทุกสถานี

การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ดำเนินการลดหย่อนค่าโดยสารให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปร้อยละ ๕๐ ของราคาค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS และยกเว้นค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS ให้แก่ผู้สูงอายุในวันผู้สูงอายุแห่งชาติ

บริษัท การบินไทย จำกัด ดำเนินการลดหย่อนค่าโดยสารให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป ดังนี้

- ชั้นธุรกิจ ลดร้อยละ ๑๕ ของราคาค่าโดยสาร
- ชั้นประหยัด ลดร้อยละ ๓๕ ของราคาค่าโดยสาร สำหรับผู้สูงอายุที่เดินทางในวันจันทร์

อังคาร พุธ พฤหัสบดี และลดร้อยละ ๓๐ ของราคาค่าโดยสาร สำหรับผู้สูงอายุที่เดินทางช่วงวันศุกร์ถึงวันอาทิตย์

๒. การดำเนินงานและการผลักดันมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๐

มติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๐ การส่งเสริมการมีงานทำสำหรับผู้สูงอายุ แบ่งเป็น ๓ มติ ได้แก่ การขยายโอกาสในการทำงานของแรงงานสูงอายุในระบบเข้าสู่วิสาหกิจชุมชน การขยายอายุการทำงานของแรงงานในสถานประกอบการจากอายุ ๕๕ ปี เป็น ๖๐ ปี และการสร้างหลักประกันรายได้ยามสูงวัย มีหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการสอดคล้องตามมติสมัชชาผู้สูงอายุ ปี ๒๕๖๐ ดังนี้

๒.๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดย กรมกิจการผู้สูงอายุ

พัฒนาระบบบริหารกองทุนผู้สูงอายุให้เอื้ออำนวยต่อการรวมกลุ่มแรงงานสูงอายุเป็นวิสาหกิจชุมชน โดยสนับสนุนเงินอุดหนุนโครงการให้องค์กรที่ทำงานด้านผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อส่งเสริมกิจกรรมผู้สูงอายุในลักษณะกลุ่มชมรม ศูนย์บริการ ศูนย์อเนกประสงค์ในชุมชน และให้ทุนประกอบอาชีพ ประเภทกู้ยืมรายบุคคล และรายกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการพัฒนาและขึ้นทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน

ขับเคลื่อนการส่งเสริมการมีรายได้และมีงานทำของผู้สูงอายุทั้งแรงงานในระบบ และแรงงานนอกระบบ ตามนโยบายประชารัฐเพื่อสังคม (E6) มีเป้าหมายเชิงคุณภาพ คือให้ผู้สูงอายุมีคุณค่าในตนเอง ลดภาระการพึ่งพิง มีรายได้เสริมและมีงานทำ ซึ่งผลการส่งเสริมการมีรายได้และมีงานทำ ของผู้สูงอายุปี ๒๕๖๐ รวมจำนวน ๔๑,๙๕๐ คน และส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่ผู้สูงอายุในรูปแบบการให้บริการกู้ยืมเงินผ่านกองทุนผู้สูงอายุโดยไม่มีดอกเบี้ย จำนวน ๙,๕๖๖ คน และสนับสนุนโครงการสนับสนุนเงินอุดหนุนโครงการที่ดำเนินงานด้านผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่ดีขึ้น จำนวน ๑๘๒ โครงการ

ส่งเสริมการนำ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของผู้สูงอายุ และสมาชิกชมรมคลังปัญญาผู้สูงอายุจังหวัด ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมด้วยภูมิปัญญาผู้สูงอายุ โดยมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุในพื้นที่ ศพอส. และ กทม. จำนวน ๑๖๗ แห่ง ผู้สูงอายุที่เป็นภูมิปัญญาขึ้นทะเบียนคลังปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน ๑๕,๔๖๐ คน

ดำเนินการถอดบทเรียนจากชมรมผู้สูงอายุหรือกลุ่มผู้สูงอายุที่มาจากศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) และจากชมรมผู้สูงอายุอื่น ๆ จำนวน ๑๖ ชมรม ระหว่างวันที่ ๕-๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมปรีณส์ตัน พาร์ค สวีท ดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๕ พื้นที่ จาก ๑๓ เขต ๔ ภูมิภาค และศึกษารวบรวมแนวคิดสำคัญ รวบรวมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแกนนำในพื้นที่ที่เข้าร่วมประชุม และจัดทำวีดิทัศน์ คู่มือและแผ่นพับ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มผู้สูงอายุ รวมทั้ง ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ และส่งเสริมการมีรายได้และมีงานทำของผู้สูงอายุ

๒.๒ กระบวนการดำเนินงาน ดำเนินการ ดังนี้

ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบาย : การขยายอายุการจ้างแรงงานผู้สูงวัยในสถานประกอบการ ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) สถานประกอบการ ๑๒ แห่ง เพื่อเป็นต้นแบบนำร่องขยายอายุการจ้างแรงงานผู้สูงอายุ จาก ๕๕ ปี เป็น ๖๐ ปี เตรียมพร้อมรับมือสังคมผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของกำลังแรงงานผู้สูงวัยที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติในอนาคต และสร้างมาตรฐานต้นแบบการจ้างแรงงานสูงวัยอย่างต่อเนื่องในสถานประกอบการ นำร่องจำนวน ๑๒ แห่ง เพื่อขยายผลไปสู่สถานประกอบการอื่น ๆ รวมทั้ง ยืดระบบการเกษียณอายุในภาคเอกชน จากปัจจุบันอายุ ๕๕ ปี เป็นอายุ ๖๐ ปี เพื่อเตรียมพร้อมรับมือสังคมผู้สูงอายุ โดยสมบูรณ์ ช่วยแก้ปัญหาขาด GDP ชะลอตัวลง พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และลดภาระพึ่งพิงลูกหลาน รวมถึง มีสวัสดิการรองรับที่เพียงพอ

จัดโครงการขยายโอกาสการมีงานทำให้ผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและสนับสนุนการสร้างคลังปัญญาในท้องถิ่น เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และเป็นภูมิปัญญาที่คงไว้คู่ชุมชนและให้ผู้สูงอายุมีงานทำมีรายได้

รวบรวม วิเคราะห์ตลาดแรงงานที่มีความต้องการหรือมีโอกาสในการจ้างงานสูงวัย ตลอดจนตำแหน่งงาน รูปแบบการจ้างงาน และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือทักษะที่ผู้ประกอบการต้องการ หากจะจ้างแรงงานสูงวัยในอาชีพนั้น ๆ เพื่อวางแผนจัดฝึกอบรมและจัดหางาน โดยกรมการจัดหางานได้ดำเนินการเปิดศูนย์บริการจัดหางานคนพิการและผู้สูงอายุ (Employment Service Centre for Disability and Elderly Workers) และเปิดเว็บไซต์ให้บริการขึ้นทะเบียนหางานผู้สูงอายุ (www.doe.go.th/elderly) เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ เพื่อเป็นฐานข้อมูลตลาดแรงงานผู้สูงอายุ และให้นายจ้าง/สถานประกอบการได้แจ้งตำแหน่งงานว่าง และคัดเลือกผู้สูงอายุเข้าทำงาน โดยมีแนวทางการดำเนินการของศูนย์บริการจัดหางานคนพิการ และผู้สูงอายุ ดังนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลความต้องการทำงานของผู้สูงอายุ ทั้งแบบมีค่าตอบแทนและไม่มีค่าตอบแทน โดยให้ระบุความเชี่ยวชาญพิเศษ และประเภทงานที่ต้องการทำ

(๒) วิเคราะห์ จัดแบ่งประเภทข้อมูลผู้สูงอายุที่ขึ้นทะเบียน แยกเป็นประเภทงานที่ต้องการประเภท ความเชี่ยวชาญ ระดับการศึกษาตำแหน่งงาน และพื้นที่ที่ต้องการทำงาน

(๓) รวบรวมสภาพการมีงานทำของผู้สูงอายุในพื้นที่ เพื่อหาแนวทางส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุ ให้ตรงกับความต้องการและคุณสมบัติของผู้สูงอายุ

(๔) เชื่อมฐานข้อมูลผู้สูงอายุที่ขึ้นทะเบียนและนายจ้าง/สถานประกอบการเพื่อให้เกิดการจ้างงาน อย่างครบวงจรดำเนินการ Matching นายจ้างและผู้สูงอายุอัตโนมัติเช่นเดียวกับกลุ่มแรงงานอื่น ๆ

(๕) ส่งเสริมการทำงานต่อเนื่องในสถานประกอบการ การจ้างงานผู้สูงอายุ การทบทวนอายุเกษียณ การทำงาน และส่งเสริมการประกอบอาชีพแบบรวมกลุ่มและไม่รวมกลุ่ม

- โครงการสร้างโอกาสการมีงานทำให้ผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบรรจุนายจ้าง โดยมีการจ้างงานผู้สูงอายุจำนวน ๒๑ คน ระยะเวลาการทำงาน ๑๔๔ วัน ๆ ละ ๓ ชั่วโมง ได้รับค่าจ้างชั่วโมงละ ๒๕๐ บาท ผู้สูงอายุจะมีรายได้ต่อคนตลอดระยะเวลาการทำงานตามโครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐๘,๐๐๐ บาท และมีการจ้างเหมาบริการผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๖๐ - ๗๕ ปี ให้บริการ ณ สำนักงาน

- การดำเนินงานส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุทั่วประเทศ โดยผลการดำเนินงานตั้งแต่ เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๐ โดยมีผู้สูงอายุมาใช้บริการจัดหางานจำนวน ๖,๕๕๐ คน มีตำแหน่งงานว่าง ๒,๔๖๔ อัตราผู้สูงอายุได้รับการบรรจุนายจ้างจำนวน ๑,๔๗๗ คน

๒.๓ กระทรวงการคลัง ดำเนินการ ดังนี้

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ดำเนินการพิจารณามาตรการสร้างแรงจูงใจด้านภาษีหรือสิทธิประโยชน์อื่น ๆ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายให้ภาคเอกชน และสร้างแรงจูงใจในการต่ออายุการทำงานของสถานประกอบการ ดังนี้

(๑) รวบรวมข้อเสนอจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการขยายอายุเกษียณ จาก ๖๐ ปี เป็น ๖๕ ปี รวมทั้ง ขยายอายุในการรับสิทธิประโยชน์จากประกันสังคมกรณีชราภาพ เนื่องจากผู้สูงอายุปัจจุบันยังมีศักยภาพในการทำงานอยู่ และผลักดันการกำหนดเกณฑ์อายุในการรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการจ้างงานผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป

(๒) การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีนายจ้างในส่วนของการใช้จ่ายด้านสุขภาพเห็นว่านายจ้างต้องจัดให้มีบริการเพื่อช่วยเหลือลูกจ้างเมื่อประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยในกรณีการปฐมพยาบาลหรือการรักษาพยาบาลอยู่แล้ว ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดสวัสดิการในสถานประกอบการ พ.ศ. ๒๕๔๘ การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีดังกล่าวอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในระบบภาษีสำหรับนายจ้างที่ปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมในการทำงานให้แก่กลุ่มอื่นที่ควรได้รับความช่วยเหลือ เช่น ผู้พิการ ผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น

กองทุนการออมแห่งชาติ ดำเนินการ พิจารณาทบทวนสิทธิประโยชน์ให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังนี้

(๑) ปรับปรุงอัตราการจ่ายเงินสมทบให้เป็นอัตราเดียว (Flat rate): การเสนอแก้ไขกฎกระทรวง และกำหนดอัตราการจ่ายเงินสะสมและเงินสมทบ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยเห็นชอบการปรับเพิ่มเพดานเงินสะสม จากเดิม ๑๓,๒๐๐ บาท เป็น ๓๐,๐๐๐ บาท และชะลอการปรับเพิ่มเพดานเงินสมทบ เนื่องจากกองทุนการออมแห่งชาติได้เปิดรับสมัครได้ประมาณ ๒ ปี และยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาที่ให้มีการทบทวนกฎกระทรวงฯ ตามกำหนดระยะเวลา ๕ ปี

(๒) ส่งเสริมสนับสนุน รมรณรงค์ให้ประชาชน และกลุ่มเป้าหมายที่สนใจหันมาให้ความสำคัญกับการออม โดยเน้นการประชาสัมพันธ์สื่อที่หลากหลายทาง เพื่อให้เกิดการสื่อสารในวงกว้าง และตระหนักถึงความสำคัญของการออม ทุกช่วงวัยก่อนถึงวัยเกษียณ

(๓) กำหนดมาตรการเพื่อกระตุ้นให้สมัครสมาชิกเพิ่มขึ้น และกำหนดมาตรการเพื่อระดมรับสมัครสมาชิกผ่านช่องทางการจ่ายเงินสมทบให้หลากหลายขึ้น โดยดำเนินการผ่านเครือข่ายสถาบันการเงินชุมชน และธนาคารหลัก ๔ แห่ง ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร ธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ และในปี ๒๕๖๑ มีแผนการพัฒนาระบบ Mobile Save และ Net Save แอปพลิเคชัน เพื่อสนับสนุนการให้บริการสมาชิก ทั้งนี้ เป็นการเพิ่มช่องทางการติดต่อให้กับสมาชิกอีกทางหนึ่ง

(๔) จัดทำและจัดการข้อมูลเชิงพฤติกรรมของประชากรแรงงานนอกระบบแต่ละกลุ่มอายุ กลุ่มอาชีพ และพื้นที่ และนำไปใช้ในการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการรณรงค์การสมัครสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติในระยะต่อไป โดยอยู่ระหว่างการศึกษาข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลกลุ่มสมาชิกที่สามารถเข้าถึงได้อย่างแท้จริง

๒.๔ กระทรวงพาณิชย์ โดย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ดำเนินการจัดโครงการแฟรนไชส์สร้างอาชีพ เพื่อผู้มีรายได้น้อย และโครงการสร้างอาชีพเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการรวมกลุ่มแรงงานสูงอายุป็นวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประชารัฐจังหวัด ส่งเสริมแหล่งเงินทุน และแสวงหาช่องทางการตลาดใหม่

๒.๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการ ดังนี้

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่งเสริมการขยายโอกาสในการทำงานของแรงงานสูงอายุในระบบเข้าสู่วิสาหกิจชุมชนสร้างหลักประกันรายได้ยามสูงวัย และส่งเสริมการสร้างหลักประกันรายได้ยามสูงวัย ดังนี้

(๑) จัดทำโครงการฝึกอาชีพเสริมรายได้ ทำให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ ทักษะในการฝึกอาชีพเสริมรายได้ จำนวน ๖๐ ราย

(๒) จัดทำโครงการจ้างหลากหลายเพื่อกำหนดกรอบอัตรากำลังพนักงานราชการในระดับเชี่ยวชาญซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์จำนวน ๓ อัตรา ดำเนินการจัดจ้างแล้วเสร็จจำนวน ๒ อัตรา ได้แก่

- จัดจ้างผู้เกษียณอายุราชการ เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดระบบงานและอัตรากำลัง
- จัดจ้างผู้เกษียณอายุราชการ เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

เพื่อเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรมหม่อนไหม จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพด้านหม่อนไหมสำหรับผู้ชรา ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาสเพื่อสร้างรายได้ และความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ในศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ประจำจังหวัดขอนแก่น ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด นครราชสีมา สระบุรี สุรินทร์ และอุบลราชธานี และเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาผู้สูงอายุหรือผู้พิการให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม มีคุณภาพ มีคุณค่า สามารถปรับตัวเท่าทันการเปลี่ยนแปลง และเป็นพลังในการพัฒนาสังคม โดยส่งเสริมการสร้างรายได้และการมีงานทำในผู้ชรา ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส ควบคู่กับ การเพิ่มพูนความรู้ เพื่อการประกอบอาชีพและการพัฒนาตัวเอง

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ดำเนินการจ้างงานผู้สูงอายุเป็นที่ปรึกษาหน่วยงาน ซึ่งเป็นผู้ที่เคยเป็นบุคลากรในหน่วยงานที่เกษียณอายุราชการแล้วให้มีโอกาสในการทำงาน และใช้ความรู้ความสามารถเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ

จะเห็นได้ว่า มติสมัชชาผู้สูงอายุ ถือเป็นข้อเสนอแนะนโยบายสาธารณะเพื่อผู้สูงอายุที่เป็นผลผลิตมาจากฉันทมติ ร่วมกันของหน่วยงาน องค์กร และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีมติหรือข้อเสนอแนะแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการ คือ การนำมติหรือข้อเสนอแนะไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญและท้าทายต่อการดำเนินงานตามกระบวนการสมัชชาผู้สูงอายุ ที่ผ่านมา กรมกิจการผู้สูงอายุได้นำมติหรือข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติไปผลักดันและขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยนำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี หรือ คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) และหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการและขับเคลื่อนมติสมัชชาผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ ทำให้มีมติจำนวนหนึ่งที่มีการขับเคลื่อนได้อย่างต่อเนื่องเห็นผลเป็นรูปธรรม ถึงแม้ว่าบางหน่วยงานจะดำเนินการตามภารกิจของหน่วยงานอยู่แล้วก็ตาม แต่ก็ยังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเคลื่อนไหว และหน่วยงาน องค์กร และเครือข่ายได้นำมติสมัชชาผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติจริง เชื่อได้ว่าผู้สูงอายุย่อมได้รับประโยชน์และมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้

คำสั่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ
ที่ ๕/๒๕๕๘
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

อนุสนธิคำสั่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ นั้น

เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและมีความคล่องตัวในการดำเนินงาน อาศัยอำนาจตามความ
ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๘ จึงยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๔
ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๔ และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นายบรรลุ ศิริพานิช	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๒ นายวิชัย โชควิวัฒน์	ประธานคณะกรรมการ
๑.๓ นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร	รองประธานคณะกรรมการ
๑.๔ อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ	คณะกรรมการ
๑.๕ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	คณะกรรมการ
๑.๖ อธิบดีกรมอนามัย	คณะกรรมการ
๑.๗ เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	คณะกรรมการ
๑.๘ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านผู้สูงอายุ กรมกิจการผู้สูงอายุ	คณะกรรมการ
๑.๙ ผู้อำนวยการสถาบันเวชศาสตร์สมเด็จพระสังฆราช
ญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ กรมการแพทย์	คณะกรรมการ
๑.๑๐ ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม	คณะกรรมการ
๑.๑๑ ผู้แทนกรุงเทพมหานคร	คณะกรรมการ
๑.๑๒ ผู้แทนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม
สุขภาพ	คณะกรรมการ

๑.๑๓	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	คณะอนุกรรมการ
๑.๑๔	ผู้แทนสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	คณะอนุกรรมการ
๑.๑๕	ศาสตราจารย์ปราโมทย์ ประสาทกุล	คณะอนุกรรมการ
๑.๑๖	รองศาสตราจารย์ไตรรัตน์ จารุทัศน์	คณะอนุกรรมการ
๑.๑๗	รองศาสตราจารย์วิพรรณ ประจวบเหมาะ	คณะอนุกรรมการ
๑.๑๘	นายประกาศิต กายะสิทธิ์	คณะอนุกรรมการ
๑.๑๙	นายวิสุทธิ บุญญะโสภิต	คณะอนุกรรมการ
๑.๒๐	นางสาวศุทธิดา ชนวนวัน	คณะอนุกรรมการ
๑.๒๑	นางอุบล หลิมสกุล	คณะอนุกรรมการ
๑.๒๒	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการผู้สูงอายุ	คณะอนุกรรมการ และเลขานุการ
๑.๒๓	เจ้าหน้าที่กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน ๒ คน	คณะอนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

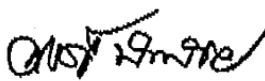
๒. อำนาจหน้าที่

- ๒.๑ บริหารจัดการการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ
- ๒.๒ พิจารณากลั่นกรองข้อเสนอในการบรรจุระเบียบวาระการประชุมและประเด็นสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ
- ๒.๓ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ได้ตามความเหมาะสม
- ๒.๔ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติมอบหมาย
- ๒.๕ แต่งตั้งคณะทำงานชุดย่อย เพื่อช่วยปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสม
- ๒.๖ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะอนุกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ให้คณะอนุกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเรือเอก

(ณรงค์ พิพัฒน์นาศัย)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

ที่ ๑/๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

ตามที่คณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ นั้น

อาศัยอำนาจตามคำสั่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติที่ ๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ จึงแต่งตั้งคณะทำงานวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	นางอุบล หลิมสกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑.๒	นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร	ประธานคณะกรรมการ
๑.๓	นางสาวลัดดา ดำริการเลิศ	รองประธานคณะกรรมการ
๑.๔	นางสาวศิริวรรณ อรุณทิพย์ไพฑูรย์	คณะกรรมการ
๑.๕	รศ.ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ	คณะกรรมการ
๑.๖	นางสาวนงลักษณ์ ยอดมงคล	คณะกรรมการ
๑.๗	นางนิติกุล ทองน่วม	คณะกรรมการ
๑.๘	ผศ.ดร.ปาริณา ศรีวินิชย์	คณะกรรมการ
๑.๙	นางสาวศุทธิดา ชนวนวัน	คณะกรรมการ
๑.๑๐	ดร.ภัทรพร คงบุญ	คณะกรรมการ
๑.๑๑	ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	คณะกรรมการ
๑.๑๒	ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กระทรวงยุติธรรม	คณะกรรมการ
๑.๑๓	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ	คณะกรรมการ
๑.๑๔	ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	คณะกรรมการ
๑.๑๕	ผู้อำนวยการกลุ่มเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพ
เครือข่ายกองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ	คณะกรรมการและเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ รวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อเสนอจากกลุ่มเครือข่ายสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติพิจารณา

๒.๒ กำหนดร่างระเบียบวาระการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

๒.๓ จัดทำเอกสาร ร่างข้อเสนอ และมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติโดยกระบวนการทางวิชาการ และการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๒.๔ สนับสนุนการปรับปรุงร่างข้อเสนอและมติจากกลุ่มเครือข่ายสมัชชาผู้สูงอายุ และองค์กรภาคีเครือข่ายต่าง ๆ และจัดทำรายงานการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

๒.๕ แต่งตั้งคณะทำงานชุดย่อย เพื่อช่วยปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสม

๒.๖ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายวิชัย โชควิวัฒน์)

ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
ประธานอนุกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

คำสั่งคณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

ที่ ๑/๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

ตามที่คณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันอังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ นั้น

อาศัยอำนาจตามคำสั่งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติที่ ๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นายวิชัย โชควิวัฒน์	ประธานคณะกรรมการ
๑.๒ นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร	รองประธานคณะกรรมการ
๑.๓ นางสาวศิริวรรณ อรุณทิพย์ไพฑูรย์	คณะกรรมการ
๑.๔ ผศ.ดร.ศุทธิดา ชนวนวัน	คณะกรรมการ
๑.๕ ดร.ภัทรพร คงบุญ	คณะกรรมการ
๑.๖ นายไพโรจน์ ตินชาติอารักษ์	คณะกรรมการ
๑.๗ นางสาวสิรินุช อินทรเสน	เลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ บริหารจัดการประชุมในระเบียบวาระที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปหรือร่างมติที่สมาชิกมีฉันทมติในแต่ละระเบียบวาระ โดยให้มีการรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

๒.๒ นำเสนอร่างมติต่อที่ประชุมสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติให้ความเห็นชอบ และรับรองเป็นมติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

๒.๔ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายวิชัย โชควิวัฒน์)

ประธานสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
ประธานคณะกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

ภาคผนวก v

มติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๕๘ และปี ๒๕๖๐

๑. มติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๕๘ ภายใต้แนวคิด “สังคมสูงวัย จะสร้างพลังอย่างไร ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” แบ่งเป็น ๕ ประเด็น ได้แก่ การส่งเสริมทักษะอาชีพผู้สูงอายุ บทบาทของภาคเอกชนในยุคสังคมสูงวัย การจัดการการสัญจรและระบบขนส่งสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ ความพร้อมด้านวัฒนธรรม และพลังผู้สูงอายุไทย ต้นแบบผู้สูงวัยอาเซียน

ประเด็นหลัก	สาระสำคัญข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. การส่งเสริมทักษะอาชีพผู้สูงอายุ	๑.๑ ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการการทำงานและประเภทงานที่ผู้สูงอายุต้องการทำ	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒. เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ
	๑.๒ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ตลาดแรงงานที่มีความต้องการหรือมีโอกาสดำเนินการจ้างแรงงานสูงอายรรวมถึงทักษะอาชีพพื้นฐาน และทักษะอาชีพเฉพาะที่สำคัญในแต่ละอาชีพ	๑. กระทรวงแรงงาน
	๑.๓ ดำเนินการส่งเสริมด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ และการทดสอบฝีมือแรงงานผู้สูงอายุในอาชีพหลัก ๆ	๑. กระทรวงแรงงาน
	๑.๔ ดำเนินการจัดอบรมหรือจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่จำเป็น ตามประเภทงานที่ผู้สูงอายุต้องการทำ และตามความต้องการของตลาดแรงงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน และครอบคลุมผู้สูงอายุทั่วประเทศ	๑. กระทรวงแรงงาน ๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ๔. สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ๕. ภาคเอกชนและสถานประกอบการ
๒. บทบาทของภาคเอกชนในยุคสังคมสูงวัย	๒.๑ ดำเนินการบรรจุยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจเพื่อสังคมในการสร้าง “ตลาดผู้สูงอายุ” ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒	๑. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
	๒.๒ บูรณาการการสนับสนุนภาคเอกชนให้มีบทบาทในการจัดบริการดูแลผู้สูงอายุ	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒. กระทรวงสาธารณสุข ๓. กระทรวงพาณิชย์ ๕. กระทรวงอุตสาหกรรม

ประเด็นหลัก	สาระสำคัญข้อเสนอนโยบาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<p>๒. บทบาทของภาคเอกชนในยุคสังคมสูงวัย</p>	<p>๒.๓ ดำเนินการส่งเสริมภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจเพื่อสังคม จัดให้มีบริการหลากหลายประเภท เพื่อตอบสนองผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพา และ/หรือลักษณะครอบครัวที่แตกต่างกัน</p> <p>(๑) สร้างนวัตกรรมและการผลิตสินค้าที่สนับสนุนการดำรงชีวิต (Assistive Devices)</p> <p>(๒) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลให้ความรู้หรือให้คำปรึกษากับผู้ดูแลและผู้สูงอายุที่บ้าน</p> <p>(๓) บริการเยี่ยมบ้านที่มีผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพา ภาวะทุพพลภาพหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง</p> <p>(๔) จัดตั้งศูนย์บริการผู้สูงอายุเวลากลางวัน เน้นการบริการทางสังคม กิจกรรม นันทนาการ การพบปะสังสรรค์ กิจกรรมป้องกัน กิจกรรมฟื้นฟูสภาพร่างกายขั้นพื้นฐาน บริการรับส่ง</p> <p>(๕) จัดตั้งศูนย์บริการดูแลผู้สูงอายุระยะสั้น บริการฟื้นฟูสภาพร่างกายระยะสั้น บริการที่อยู่อาศัยชั่วคราวให้กับผู้สูงอายุที่มีความจำเป็น</p> <p>(๖) สถานะบริหารผู้สูงอายุ/บ้านพักผู้สูงอายุ</p> <p>(๗) จัดตั้งที่อยู่อาศัยพร้อมบริการดูแลการดำรงชีวิตประจำวันสำหรับผู้สูงอายุ</p>	<p>๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>๒. กระทรวงสาธารณสุข</p> <p>๓. กระทรวงพาณิชย์</p>
	<p>๒.๔ กำหนดกฎ กติกา หรือแนวทางเป็นมาตรฐาน ในการจัดบริการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้สูงอายุ และครอบครัวในฐานะผู้บริโภค และเพื่อความเป็นธรรมต่อผู้ให้บริการ</p>	<p>๑. กระทรวงสาธารณสุข</p> <p>๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p>
	<p>๒.๕ ดำเนินการออกผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกันดูแลระยะยาว (Long Term Care Insurance) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพา</p>	<p>๑. ภาคเอกชน</p>

ประเด็นหลัก	สาระสำคัญข้อเสนอนโยบาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<p>๓. การจัดการ การสัญจรและ ระบบขนส่ง สาธารณะ สำหรับผู้สูงอายุ</p>	<p>๓.๑ สร้างกลไกขับเคลื่อนการจัดการการสัญจรและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับระบบขนส่งสาธารณะสำหรับผู้สูงอายุ</p> <p>(๑) ดำเนินการปรับปรุงข้อกำหนด เพื่อการกำกับ ติดตาม และบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ ครอบคลุมการบริการและการคุ้มครองผู้สูงอายุ</p> <p>(๒) ดำเนินการเผยแพร่ วรรณคดี ประชาสัมพันธ์ สร้าง ความตระหนักรู้ให้ผู้สูงอายุทุกคนทุกกลุ่ม ได้รับทราบ เกี่ยวกับสิทธิ สวัสดิการและแนวทางในการปฏิบัติในการ ใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ</p> <p>(๓) บูรณาการความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และส่งเสริมให้เกิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ เพื่อทุกคน โดยให้ความสำคัญกับการเข้าถึงการบริการ ได้อย่างสะดวกและปลอดภัย</p> <p>๓.๒ จัดการการสัญจรและระบบขนส่งสาธารณะให้สอดคล้อง กับสรีระ การเคลื่อนไหว และพฤติกรรมดำรงชีวิตของ ผู้สูงอายุในแต่ละบริบทของพื้นที่อย่างเหมาะสม ตามแนวคิด การออกแบบเพื่อทุกคน (Universal Design)</p> <p>๓.๓ ดำเนินการกระจายโอกาสไปสู่ชุมชนชนบท ด้วยระบบบริการขนส่งมวลชนรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และภาคีผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ให้สอดคล้องกับมิติทางเศรษฐกิจและสังคมผู้สูงอายุ</p>	<p>๑. คณะกรรมการผู้สูงอายุ แห่งชาติ</p> <p>๒. กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>๓. กระทรวงคมนาคม</p> <p>๔. กระทรวงมหาดไทย</p> <p>๕. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๑. กระทรวงคมนาคม</p> <p>๒. กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>๓. กระทรวงมหาดไทย</p> <p>๔. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>๑. กระทรวงคมนาคม</p> <p>๒. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>๔. ความพร้อม ด้านวัฒนธรรม</p>	<p>๔.๑ ดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ในการสืบสานมรดกทางวัฒนธรรมและเผยแพร่ภาพลักษณ์ไทย สู่ประชาคมอาเซียน</p> <p>๔.๒ เตรียมความพร้อมผู้สูงอายุและคนรุ่นใหม่ด้านภาษา และทักษะในการถ่ายทอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรม จัดทำคู่มือแหล่งท่องเที่ยวเป็นภาษาต่าง ๆ และกำหนดหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องวิถีชุมชน และวัฒนธรรมทาง ภูมิปัญญา</p>	<p>๑. กระทรวงวัฒนธรรม</p> <p>๒. กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา</p> <p>๓. กระทรวงมหาดไทย</p> <p>๔. กระทรวงสาธารณสุข</p> <p>๕. กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>๖. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๑. กระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>๒. กระทรวงมหาดไทย</p> <p>๓. กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>๔. กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา</p> <p>๕. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ประเด็นหลัก	สาระสำคัญข้อเสนอนโยบาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๔. ความพร้อมด้านวัฒนธรรม	๔.๓ ดำเนินการสนับสนุนการจัดทำแผนงานและงบประมาณด้านส่งเสริมวัฒนธรรมภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น	๑. กระทรวงมหาดไทย ๒. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
	๔.๔ ดำเนินการสนับสนุนสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจัดทำฐานข้อมูลและทำเนียบคลังปัญญาผู้สูงอายุทุกจังหวัดและปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
	๔.๕ ดำเนินการส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนให้เป็นเครือข่ายในการเผยแพร่ และสนับสนุนการส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาผู้สูงอายุในรูปแบบความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)	
	๔.๖ เร่งรัดผลักดันร่างพระราชบัญญัติสมัชชาศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวัฒนธรรมภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ	๑. รัฐบาล ๒. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๕. พลังผู้สูงอายุไทยต้นแบบผู้สูงวัยอาเซียน	๕.๑ ดำเนินการส่งเสริมชมรมผู้สูงอายุต้นแบบ และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ให้เป็นพลังในการพัฒนาศักยภาพชมรมผู้สูงอายุในประเทศไทย และในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุในทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	๑. ภาครัฐ ๒. ภาคเอกชน ๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
	๕.๒ กำหนดนโยบายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ และคลังปัญญาผู้สูงอายุในภูมิภาคอาเซียน	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
	๕.๓ ดำเนินการให้ความรู้และสื่อสารในหลากหลายรูปแบบเกี่ยวกับผลกระทบจากการรวมเป็นประชาคมอาเซียนต่อผู้สูงอายุไทยและชุมชน	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒. กระทรวงต่างประเทศ ๓. กระทรวงพาณิชย์ ๔. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕. กระทรวงมหาดไทย ๖. กระทรวงศึกษาธิการ
	๕.๔ กำหนดนโยบาย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเสริมศักยภาพของชมรมผู้สูงอายุในแต่ละจังหวัด	๑. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ๒. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๔. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. มติสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๐ แบ่งเป็น ๓ ประเด็น ได้แก่ การขยายโอกาสในการทำงานของแรงงานสูงอายุนอกระบบเข้าสู่วิสาหกิจชุมชน การขยายอายุการทำงานของแรงงานในสถานประกอบการจากอายุ ๕๕ ปี เป็น ๖๐ ปี และการสร้างหลักประกันรายได้ยามสูงวัย

ประเด็นหลัก	สาระสำคัญข้อเสนอนโยบาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑. การขยายโอกาสในการทำงานของแรงงานสูงอายุนอกระบบเข้าสู่วิสาหกิจชุมชน	๑.๑ พัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ กลุ่มองค์กร/ชมรมผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมต่อเนื่อง ให้เข้มแข็งและเป็นศูนย์กลางในการรวมกลุ่มอาชีพผู้สูงอายุ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอยู่ในชุมชน และเตรียมความพร้อมแก่กลุ่มอาชีพผู้สูงอายุในการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓. ภาคประชาสังคม ๔. หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่
	๑.๒ ปรับปรุงขั้นตอนการพิจารณาขออนุมัติค่าใช้จ่ายเงินกองทุนผู้สูงอายุ และการพัฒนาระบบบริหารกองทุนผู้สูงอายุให้เอื้ออำนวยต่อการรวมกลุ่มแรงงานสูงอายุป็นวิสาหกิจชุมชน	๑. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
	๑.๓ ประสานกับศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการรวมกลุ่มแรงงานสูงอายุป็นวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์พระราชัฐจังหวัด ส่งเสริมแหล่งเงินทุน แสวงหาช่องทางการตลาด และพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้เชื่อมโยงภาครัฐและเอกชน	๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๒. กระทรวงมหาดไทย ๓. กระทรวงแรงงาน ๔. กระทรวงพาณิชย์
	๑.๔ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานองค์ความรู้จากงานวิจัย และนวัตกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนอย่างครบวงจร	๑. สถาบันการศึกษา ๒. หน่วยงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง
	๑.๕ จัดตั้งวิสาหกิจชุมชนต้นแบบในเขตความรับผิดชอบของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เขตละ ๑ แห่ง (๑๒ แห่ง) แล้วเสร็จในปี ๒๕๖๐	๑. สมัชชาผู้สูงอายุ ๒. ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน
๒. การขยายอายุการทำงานของแรงงานในสถานประกอบการจากอายุ ๕๕ ปี เป็น ๖๐ ปี	๒.๑ มาตรการด้านกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง: เสริมสร้างความเข้าใจ และมีมาตรการส่งเสริมการแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้สถานประกอบการขยายอายุการทำงานจาก ๕๕ ปี เป็น ๖๐ ปี	๑. รัฐบาล ๒. กระทรวงแรงงาน ๓. สำนักงานประกันสังคม ๔. คณะกรรมการร่วมรัฐและเอกชน

ประเด็นหลัก	สาระสำคัญข้อเสนอนโยบาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๒. การขยายอายุการทำงาน ของแรงงานใน สถานประกอบ การจากอายุ ๕๕ ปี เป็น ๖๐ ปี	๒.๒ มาตรการสร้างแรงจูงใจ: สร้างแรงจูงใจด้านภาษีหรือสิทธิประโยชน์อื่น ๆ กรณีจ้างแรงงานสูงวัย เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย และต่ออายุการทำงาน of สถานประกอบการ	๑. กระทรวงการคลัง
	๒.๓ มาตรการสร้างเสริมสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่เอื้อต่อการทำงานของผู้สูงวัย: ออกแบบลักษณะการจ้างงานปรับเปลี่ยนชั่วโมงการทำงานในสถานประกอบการให้เหมาะสมและจัดหาเงินทุนสนับสนุนเพื่อปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับแรงงานสูงวัย	๑. กระทรวงแรงงาน ๒. คณะกรรมการร่วมรัฐและเอกชน
	๒.๔ มาตรการพัฒนาทักษะอาชีพของแรงงานสูงวัย: รวบรวม วิเคราะห์ตลาดแรงงานและข้อมูลอื่น ๆ เพื่อวางแผนจัดฝึกอบรมและจัดหางาน	๑. กระทรวงแรงงาน
	๒.๕ มาตรการเชิงสังคม: กำหนดมาตรการทางสังคมเพื่อปรับทัศนคติเชิงบวกต่อแรงงานสูงวัย และร่วมมือกันรณรงค์ด้านสื่อสารมวลชน	๑. รัฐบาล ๒. กรมประชาสัมพันธ์ ๓. สำนักนายกรัฐมนตรี ๔. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
๓. การสร้าง หลักประกัน รายได้ยามสูงวัย	๓.๑ ส่งเสริม สนับสนุน และรณรงค์ผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนในระบบ กระจายความรู้สู่ชุมชน และให้คำปรึกษาด้านการเงินและการออมหลากหลายรูปแบบที่เหมาะสม	๑. รัฐบาล ๒. กระทรวงการคลัง ๓. กระทรวงมหาดไทย ๔. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๕. กระทรวงแรงงาน ๖. กระทรวงศึกษาธิการ ๗. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ๘. สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ๙. สมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ๑๐. องค์การภาคประชาสังคม ๑๑. ภาคธุรกิจเอกชน ๑๒. เครือข่ายแรงงานนอกระบบ
	๓.๒ เร่งผลักดันพระราชบัญญัติจัดตั้งกลไกระดับชาติ (National Body) ในรูปแบบของคณะกรรมการนโยบายบำนาญแห่งชาติโดยเร็ว	๑. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ประเด็นหลัก	สาระสำคัญข้อเสนอนโยบาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๓. การสร้างหลักประกันรายได้ยามสูงวัย	๓.๓ ทบทวนสิทธิประโยชน์ให้ครอบคลุมถึงอัตราการจ่ายเงินสมทบให้เป็นอัตราเดียว (Flat rate) ระบบฐานข้อมูลสถานะการทำงานและสวัสดิการของแรงงานทั้งในและนอกระบบ และปัญหาความซ้ำซ้อนของสิทธิประโยชน์ด้านบำเหน็จบำนาญระหว่างสมาชิกกองทุนตามมาตรา ๔๐ กับสมาชิกกองทุนการออมแห่งชาติ	๑. กองทุนการออมแห่งชาติ ๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓. กระทรวงการคลัง ๔. กระทรวงแรงงาน
	๓.๔ มีนโยบายและมาตรการ ส่งเสริม สนับสนุน และรณรงค์ให้ประชาชนสนใจการออมมากขึ้น กำหนดมาตรการกระตุ้นให้สมัครสมาชิกเพิ่มขึ้น และเพิ่มช่องทางการชำระเงินสมทบให้หลากหลาย	๑. กองทุนการออมแห่งชาติ
	๓.๕ ส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ และขยายระยะเวลาการทำงานของวัยทำงาน เพื่อสร้างหลักประกันรายได้ยามสูงวัยอย่างเป็นรูปธรรม	๑. รัฐบาล ๒. กระทรวงแรงงาน ๓. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๔. กระทรวงการคลัง ๕. กระทรวงมหาดไทย ๖. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๗. เครือข่ายภาครัฐ ๘. หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ค

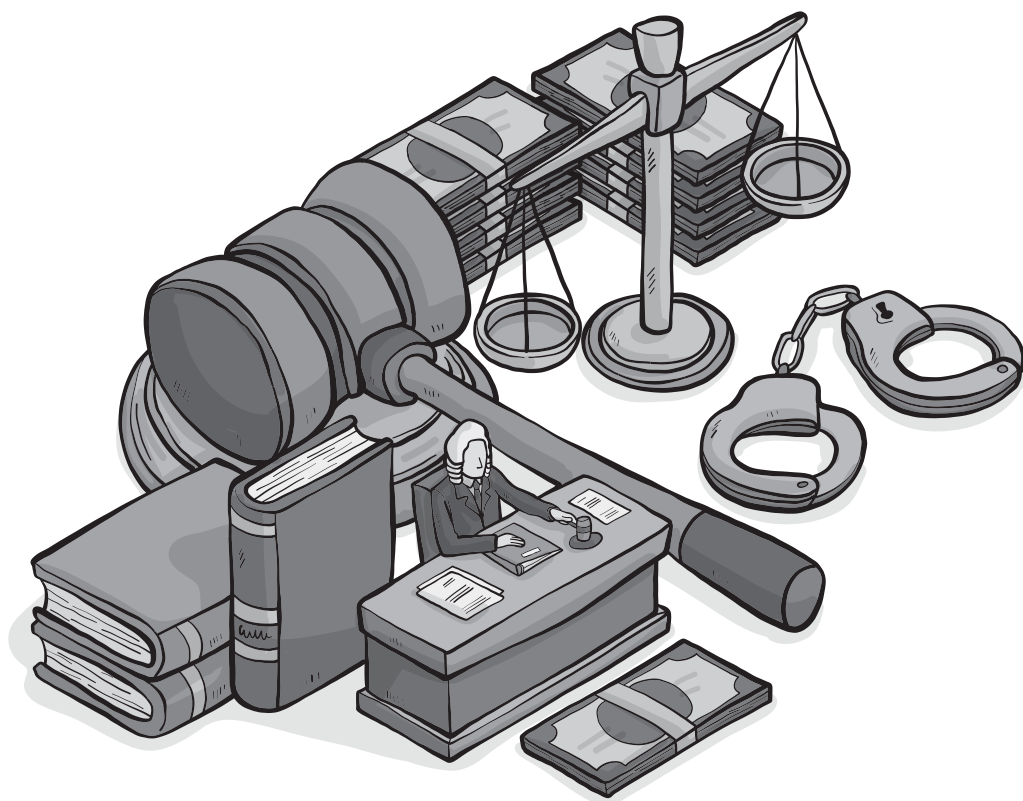
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้สูงอายุควรรู้ และกฎหมายที่คุ้มครองผู้สูงอายุในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ

	สาระสำคัญ
พระราชบัญญัติ ผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖	<p>มาตรา ๑๐ ให้สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและรับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ</p> <p>มาตรา ๑๑ ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ</p> <p>วรรค (๘) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง ซึ่งแนวทางการคุ้มครองหรือช่วยเหลือโดยพิจารณาจากลักษณะเหตุการณ์อันตรายที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุแบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ได้แก่</p> <p>๑) การทารุณกรรม ๒) การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ๓) การทอดทิ้ง</p> <p>วรรค (๙) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางการแก้ไขปัญหาครอบครัว</p> <p>มาตรา ๑๒ การเรียกร้องสิทธิหรือการได้มาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์ของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิหรือประโยชน์ที่ผู้สูงอายุจะได้รับตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น</p>
พระราชบัญญัติ ค่าตอบแทน และค่าทดแทน และค่าใช้จ่าย แก่จำเลย ในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔	<p>มาตรา ๑๘ ค่าตอบแทนตามมาตรา ๑๗ ได้แก่</p> <p>(๑) ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาลรวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพ ทางร่างกายและจิตใจ</p> <p>(๒) ค่าตอบแทนในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย จำนวนไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>(๓) ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบงานได้ตามปกติ</p> <p>(๔) ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง คณะกรรมการจะกำหนดให้ผู้เสียหายได้รับค่าตอบแทนเพียงใดหรือไม่ก็ได้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำความผิด และสภาพความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับรวมทั้งโอกาสที่ผู้เสียหายจะได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่นด้วย</p> <p>มาตรา ๒๐ จำเลยที่มีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ต้อง</p> <p>(๑) เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ</p> <p>(๒) ถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี</p> <p>(๓) ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดและมีการถอนฟ้องในระหว่างดำเนินคดีหรือปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดในคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด</p>

	สาระสำคัญ
พระราชบัญญัติ ค่าตอบแทน และค่าทดแทน และค่าใช้จ่าย แก่จำเลย ในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔	<p>มาตรา ๒๒ ให้ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายที่มีสิทธิขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทนหรือค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติ ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการ ณ สำนักงาน ตามแบบที่สำนักงานกำหนดภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่ผู้เสียหายได้รู้ถึง การกระทำความผิด หรือวันที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้อง เพราะปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้ เป็นผู้กระทำความผิด หรือวันที่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุดในคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า จำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด แล้วแต่กรณี</p> <p>มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือไม่สามรถยื่นคำขอด้วยตนเองได้ ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี หรือภริยา หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งได้รับการแต่งตั้ง เป็นหนังสือจากผู้เสียหาย จำเลย หรือทายาท ซึ่งได้รับความเสียหายแล้ว แต่กรณีอาจยื่น คำขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทนหรือค่าใช้จ่ายแทนได้ทั้งนี้ตามระเบียบที่คณะกรรมการ กำหนด</p>
ระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรีว่า ด้วยการจัดการ เรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒	<p>ข้อ ๑๘ ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจเดือดร้อนหรือเสียหายจาก การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือส่วนราชการ หรือจำเป็นต้องให้ส่วนราชการช่วยเหลือเยียวยา หรือปลดเปลื้องทุกข์มีสิทธิเสนอคำร้องทุกข์ต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้</p> <p>ข้อ ๒๑ ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์มีเหตุจำเป็นไม่สามารถทำคำร้องทุกข์เป็นหนังสือได้ อาจแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ส่วนราชการด้วยวาจาหรือทางโทรศัพท์ก็ได้</p> <p>ข้อ ๒๒ การเสนอคำร้องทุกข์ให้กระทำได้ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ ณ ส่วนราชการ (๒) ส่งทางไปรษณีย์ไปยังส่วนราชการ หรือ (๓) กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์ <p>ข้อ ๓๑ ในการพิจารณาคำร้องทุกข์ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการผู้รับผิดชอบคำร้องทุกข์ ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในการนี้ให้รวมถึง การดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง (๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของผู้ร้องทุกข์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญ เว้นแต่เห็นว่าเป็นเรื่องไม่จำเป็นฟุ่มเฟือย หรือเป็น การประวิงเวลา (๓) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง (๔) ออกไปตรวจสถานที่
ระเบียบกรม คุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพว่า ด้วยการบริหาร จัดการคลินิก ยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๐	<p>ข้อ ๔ ในระเบียบนี้</p> <p>“คลินิกยุติธรรม” หมายความว่า หน่วยบริการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายและคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค</p>

	สาระสำคัญ
<p>ระเบียบกรม คุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพว่า ด้วยการบริหาร จัดการคลินิก ยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๐</p>	<p>ข้อ ๖ คลินิกยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) การช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย และการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย (๒) การรับเรื่องราวร้องทุกข์ (๓) การช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (๔) การคุ้มครองพยานในคดีอาญา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖ (๕) การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท (๖) ประสานงานหรือส่งต่อการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ (๗) สร้างการรับรู้ เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ (๘) ติดตาม ประเมินผล การให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ <p>ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือภารกิจอื่นที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ การดำเนินงานตามข้อ ๖ (๑) - (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด</p>
<p>ประมวลกฎหมาย อาญา</p>	<p>มาตรา ๓๓๗ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตราย ต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญหรือของบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานกรรโชก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ห้าปีและปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท</p> <p>มาตรา ๓๓๘ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่น ให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยขู่เข็ญว่าจะเปิดเผยความลับซึ่งการเปิดเผยนั้นจะทำให้ ผู้ถูกขู่เข็ญหรือบุคคลที่สามเสียหาย จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ผู้นั้นกระทำ ความผิดฐานริดเอาทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่ สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท</p> <p>มาตรา ๓๔๑ ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิด ข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สิน จากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
<p>พระราชบัญญัติ กองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘</p>	<p>มาตรา ๒๖ บุคคลอาจขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนในการดำเนินคดีการขอลดค่าชั่วคราว การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ตลอดจน การสนับสนุนโครงการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน</p> <p>มาตรา ๒๗ การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี ประกอบด้วยค่าจ้างทนายความ ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดี</p>

	สาระสำคัญ
ประมวล กฎหมายแพ่ง และพาณิชย์	<p>มาตรา ๕๓๑ การเลี้ยงดูบุพการีคือหน้าที่ของบุตร มรดกเป็นแค่สิทธิอาจจะได้หรือไม่ได้ ได้แล้วเรียกคืนได้หากประพฤติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประทุษร้ายผู้ให้ตามประมวลกฎหมายอาญา ๒. ทำให้เสียชื่อเสียง หรือหมิ่นประมาทผู้ให้อย่างร้ายแรง ๓. ไม่เลี้ยงดู ไม่ให้สิ่งจำเป็นต่อชีวิตแก่ผู้ให้ในขณะที่ทำได้ <p>พฤติกรรมเหล่านี้ตามภาษากฎหมายเรียกว่า “ประพฤติเนรคุณ” ผู้ให้สามารถเรียกคืนได้ ตามกฎหมาย</p>

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์	ประธานอนุกรรมการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ
นางกรรณิการ์ บรรเทหิจิตร	ประธานคณะกรรมการวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒
ผศ.ดร.ศุทธิดา ชวนวัน	คณะกรรมการวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒
ดร.ภัทรพร คงบุญ	คณะกรรมการวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒
นางสิรินุช อंतरเสน	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ เลขานุการคณะกรรมการวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒

คณะจัดทำ

นางปัทมา ปาณิวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพเครือข่าย ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิชาการจัดสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ ปี ๒๕๖๒
นางสาวกิตติยา ลีสัมพันธ์	เจ้าหน้าที่ช่วยปฏิบัติงานโครงการสมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ

กรมกิจการผู้สูงอายุ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

อาคารมหานครยิบซั่ม ชั้น ๒๑ โซน B
๕๓๙/๒ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๒-๕๓๓๖ โทรสาร ๐-๒๖๔๒-๕๓๐๗

Website : www.dop.go.th